

Číslo jednací: ZŠ - 46/2013

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
"SPLAVÁČEK"

Obsah

1.1 Název ŠVP : Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání "Splaváček"	4
1.2 Údaje o škole.....	4
1.3 Zřizovatel	4
1.4 Platnost dokumentu od.....	4
1.5 Další údaje.....	4
2. Charakteristika školy	
2.1 Úplnost a velikost školy	5
2.2 Vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické).....	5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost)	5
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	6
3. Charakteristika ŠVP	7
3.1 Zaměření školy	7
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	8
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	11
3.4 Začlenění průřezových témat	15

4. Učební osnovy	
4.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	19
4.2 Matematika a její aplikace.....	83
4.3 Člověk a jeho svět	115
4.4 Umění a kultura.....	191
4.5 Člověk a zdraví	225
4.6 Člověk a svět práce	236
4.7 Informatika	245
5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	250
5.1. Východiska.....	250
5.2 Pravidla pro hodnocení žáků	251
5.2.1. Způsoby hodnocení	251

6. minimální výstupy

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP : Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání "Splaváček"

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, Doksy – Staré Splavy, příspěvková organizace

Adresa školy: Jezerní 74, 471 63 Staré Splavy

Jméno ředitelky: Věra Konečná

Kontakty: telefon 487 873 340, 774 147 941 **e-mail:** zsmsstaresplavy@seznam.cz **internetová stránka školy -** www.zsmsstaresplavy.cz

1.3 Zřizovatel

Název: Město Doksy

Adresa: náměstí Republiky 193, 472 01 Doksy

Kontakty: starostka Bc. Eva Burešová, telefon 487 882 412

1.4 Platnost dokumentu od

datum: 1. 11. 2013

aktualizace dokumentu dle upraveného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání platného od 1. 9. 2013: 1. 9. 2013

podpis ředitelky:

razítko školy:

1.5 Další údaje

IČO : 706 98 520 **IZO :** 600 074 595

jméno koordinátora tvorby ŠVP : Věra Konečná

datum projednání upraveného dokumentu školskou radou: 11. 10. 2013

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy je malotřídní škola rodinného typu, která je vzhledem k nízkému počtu dětí v jednotlivých ročnících ideální pro děti s potřebou individuálního přístupu. Škola je situována v malebném prostředí Máchova jezera, kde se nachází krásná místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky. Patří mezi inkluzivní školy (společně vzdělává a vychovává všechny žáky bez ohledu na jejich předpoklady a handicap). Součástí zařízení je i mateřská škola, školní jídelna a jedno oddělení školní družiny. Žáci pěti ročníků jsou rozděleni podle počtu žáků do dvou nebo tří tříd. Ročníky spojujeme podle aktuálního počtu žáků v daném školním roce.

2.2 Vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické)

Disponujeme jednou třídou MŠ v přízemí budovy, dvěma třídami 1. -5. ročníku ZŠ, školní družinou, počítačovou učebnou a relaxační místností s TV v patře budovy. Zde se také nachází sociální zařízení pro žáky. V podkroví má škola k dispozici jednu malou třídu, prostornější hudebnu, kterou využíváme i jako třídu, kancelář vedoucí ŠJ a ředitelnu. V nové přístavbě budovy je umístěna šatna žáků. Máme dobré technické zázemí. Vlastníme keramickou pec, jsme vybaveni dvěma interaktivními tabullemi, pěti pevnými počítači, 10 ti notebooky pro práci s dětmi a třemi multifunkčními tiskárnami. Součástí školního zařízení je kuchyň a jídelna, která poskytuje možnost celodenního stravování a zajišťuje pitný režim po celý den pro žáky MŠ i ZŠ. Součástí školy je i zahrada a hřiště s umělým povrchem, kde může probíhat jak výuka, tak sportovně rekreační činnost dětí. Škola nemá samostatnou tělocvičnu, ale díky dobrým vztahům a sponzorským aktivitám místních podnikatelů navštěvujeme zdarma tělocvičnu v nedalekém Sport-centru, bazén a saunu v hotelu Bezděz. Plaveckou výuku realizuje každoročně v bazénu Česká Lípa.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost)

Pedagogický sbor je složený ze tří třídních učitelek, dvou vychovatelek školní družiny a asistentek pedagoga, dle aktuálních doporučení a kódů NFN. Dvě ze tří učitelek jsou plně kvalifikované. Třetí paní učitelka má velmi dlouhou pedagogickou praxi, která s její kvalitní profesní úrovní dostatečně kompenzuje její kvalifikační předpoklady. V rámci zkvalitnění výuky se dělí žáci I. třídy -1., 2. ročníku na některé hodiny ČJ a MA do dvou skupin. Tuto výuku zajišťuje další pedagogický pracovník přiznaný škole v rámci podpůrných opatření. Jedná se o paní učitelku, která má pedagogické vzdělání, ale není kvalifikovaná. Snížený úvazek ředitelky školy doplňuje výukou vychovatelka školní družiny. Má také dlouholetou praxi a předměty, kterým vyučuje, jsou zároveň jejím velkým koníčkem a předmětem zájmu. Všechny asistentky pedagoga ve škole mají buď pedagogické vzdělání, nebo absolvovaly kurz asistenta pedagoga v předepsaném rozsahu.

Důležitými měřítky pedagogické způsobilosti, kterými se při výběru personálního obsazení řídíme, jsou osobní přístup, schopnost empatie, individuální přístup k dětem, vstřícnost a tvořivost. Všechny pedagogické pracovnice se systematicky a intenzivně vzdělávají, aby byly připraveny profesionálně naplňovat koncepční plán našeho zařízení.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projekt inkluzivního vzdělávání - metoda INSTRUMENTÁLNÍHO OBOHACOVÁNÍ profesora R. Feuersteina. Základním pilířem této práce je tzv. **zprostředkované vyučování**. V našem případě tedy angažovaný učitel vede s žákem dialog, zprostředkovává situace, ve kterých se znalost nebo dovednost osvědčí. Zprostředkovává význam (proč určitou činnost dělám), zprostředkovává pocit kompetencí (já to dokážu), učí pracovat s chybou. Metoda přináší dětem umění vytvořit si strategii řešení úkolu, upevňuje sebedůvěru, odstraňuje impulzivitu a strach z chyby. Rozvíjí vyjadřování a respektování jiného názoru, pomůže žákům lépe se orientovat ve vlastním životě. Někdy bývá výstižně charakterizována větou: „**UČÍME SE UČIT SE**“. Podstata práce spočívá v tom, že učitel vytváří pomocí souboru pracovních sešitů a instruktážních materiálů modelové situace, které mají sloužit k vytváření příležitostí pro rozvoj učebních strategií, efektivních učebních návyků a dovednosti myslet. Úkoly v jednotlivých pracovních sešitech jsou tedy záměrně voleny tak, aby více než „co se dělá“ zdůrazňovaly „jak se něco dělá“. Odpadá tlak na výkon, nehodnotí se známkami, děti se nedělí na dobré a špatné. Jsou motivovány způsobem práce a stimulovány otázkami. Každému dítěti se má umožnit, aby bylo úspěšné. Nepoužívá se soutěžení, protože se respektuje osobnostní tempo každého dítěte. Je to vyjádřeno i třemi tečkami na konci loga. Metoda podporuje vnitřní motivaci k učení prostřednictvím slovní formulace rozmysli si to. V logu celého programu stojí:

„Nechte mě, já si to rozmyslím...“

Jedinci jsou k tomu vybízeni u každého úkolu, takže se to postupně stává součástí jejich strategie. Tím je také kontrolována a omezována jejich hyperaktivita. Žák kromě toho přijímá podíl odpovědnosti z učení. Lade se důraz na spolupráci a naslouchání. Obsahem sdílení je i strategie řešení úkolů. Předpokládá se dokonce, že každý člověk může vidět určitý problém ze svého úhlu pohledu, který je dán jeho zkušeností, ovlivněnou kulturou a sociálním prostředím, ve kterém vyrostl. Metoda Instrumentálního obohacování se velmi často používá pro překonávání výukových obtíží školně neúspěšných žáků. Program je možné aplikovat nejen u jakéhokoliv způsobu handicapovaných dětí, ale i u dětí výrazně nadaných.

Během školního roku realizujeme několik dalších projektů rozličně tematicky zaměřených. Obsah vždy vychází z kulturních a lidových tradic a aktuálních výchovně vzdělávacích potřeb naší školy.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Škola se snaží navazovat spolupráci s organizacemi, jejichž činnost pomáhá rozvíjet občanské povědomí žáků v různých oblastech života. Spolupracujeme se: zřizovatelem, Domovem důchodců Doksy, Policií ČR nebo Městskou Policií (besedy, projekty); ekologickými organizacemi Libereckého kraje - Divizna, Čmeláci (výukové programy), Lesy ČR, spádovou školou ZŠ K. H. Máchy, Doksy (kulturní a sportovní akce), dalšími málotřídními školami na Českolipsku a Novoborsku (soutěže - sportovní, recitační, pěvecké, divadelní, další vzdělávání pedagogických pracovníků, společné návštěvy a prezentace jednotlivých škol, zákonnými zástupci žáků (besídky a kulturní vystoupení, pobytové zimní a letní akce, tvůrčí dílny, sběr odpadových surovin).

Kontakt s rodiči je neformální, individuální a soustavný. Rodiče pravidelně seznamujeme se záměry školy, s cíli a způsobem výuky, s hodnocením žáků, s pravidly života školy na třídních schůzkách, prostřednictvím žákovských knížek, prostřednictvím webových stránek školy. Správním orgánem školy je školská rada, která zajišťuje dohled nad vzdělávacími aktivitami školy a jejím hospodařením. Úzký kontakt se zřizovatelem funguje prostřednictvím školské komise města Doksy.

3. Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program **SPLAVÁČEK** vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání proto usilujeme o naplňování těchto cílů (RVP):

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- rozvíjet estetické citění
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání **SPLAVÁČEK** je založen na principech kooperativního a projektového učení a je vytvořen tak, aby profesionálně splňoval podmínky pro koncepční záměr zařízení. ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy nabízí prostor a specifické podmínky žákům, kteří mohou mít, nebo již mají speciální vzdělávací potřeby, jsou méně přizpůsobiví velkému kolektivu, pracují pomalejším tempem apod. Smyslem naší práce je zejména prevence a přirozená korekce školních potíží v rámci běžného kolektivu. Pro oblast vzdělávací je pro nás úkolem činit opatření pro snižování současného vysokého podílu odkladů školní docházky, zejména odstraňováním příčin tohoto stavu, a dále opatřeními pro předcházení nepříznivým dopadům počátečních neúspěchů žáků na jejich vztah ke škole, učitelům a dalšímu vzdělávání. Velmi často pracujeme ve skupinách, důraz klademe na motivaci, schopnost žáků poznávat a aktivně se podílet na získávání vědomostí. Získané vědomosti a dovednosti aplikujeme v praktických činnostech, dochází k prolínání učiva v různých hodinách. Využíváme co nejčastějšího pobytu venku a spolupracujeme s okolními malotřídními školami. Pořádáme sportovní turnaje, vědomostní a zábavné soutěže. Pracujeme v oblasti prevence, ekologické, zdravotní a dopravní výchovy. Žáci se učí převážně podle učebnic nakladatelství Alter. Dále

využíváme pracovní sešity vhodné pro samostatnou práci a procvičování dle výběru učitelek, interaktivní výukové programy. Výběrovým jazykem pro 3. -5. ročník je **ANGLIČTINA**.

Škola se profiluje zaměřením na inkluzi – začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžné třídy malotřídní školy. Při výuce i v mimoškolních aktivitách se škola snaží podporovat hudební, dramatické a výtvarné aktivity.

3.2 Výchové a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání má žákům pomoci **utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání** orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Pedagogičtí pracovníci využívají pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení = umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- vytvářet situace, při nichž by žáci měli možnost plánovat, organizovat, řídit i hodnotit vlastní učení
- vést žáky k samostatnému vyhledávání informací, jejich třídění a zpracování a efektivnímu využití v praxi
- předkládat žákům dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů
- nabízet žákům konkrétní postupy (návody) vedoucí k efektivnímu učení
- používat pozitivní motivaci jako jeden ze základních postupů pro vytváření trvalého zájmu o učení
- umožňovat žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok, navozovat situace pro hodnocení žáků navzájem
- nabízet žákům dostatek pohybových aktivit pro získání a rozvoj pohybových dovedností a zkušeností pro ověření jejich významu v životě
- využívat počítačových učeben a výukových programů
- praktikovat formy povzbuzujícího vyučování

- dbát na to, aby dítě co nejčastěji zažívalo pocit úspěšnosti
- pravidelně a systematicky rozvíjet a posilovat kognitivní funkce dětí
- ve vyučovacím procesu využívat prvky sebekontroly a vzájemné kontroly
- umožňovat žákům pozorovat a experimentovat

Kompetence k řešení problémů = podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- vést žáky k aktivnímu přístupu k řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskuzi, k vyjádření vlastního postoje
- vést výuku tak, aby žáci řešili netradiční problémové úlohy, hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit
- podněcovat žáky k samostatnému řešení problémů a k ověřování jejich správnosti
- využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci
- zapojovat žáky do řešení problémů ve škole
- spolu s žáky řešit problémové situace, které vznikají při vyučování i mimo ně
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů
- nebránit žákům při vlastní volbě pořadí vypracovaných úkolů.
- do výuky postupně zapojovat úkoly z praxe
- pracovat aktivně s metodou Instrumentálního obohacování

Kompetence komunikativní = vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, naslouchání názorů jiných a obhajování svých názorů
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními lidmi ve škole i mimo školu
- vybízet žáky k prezentaci svých prací, úspěchů, výsledků soutěží, různých aktivit ve škole a na veřejnosti
- vést žáky k využívání všech dostupných informačních a komunikačních médií
- realizovat výstavy a vystoupení žáků pro školu a veřejnost
- podněcovat žáky k účasti na tvorbě článků a zpracování fotodokumentace z dění ve škole na webových stránkách školy
- realizovat akce, ve kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci s lidmi různými prostředky a upozorňovat na možná rizika při komunikaci s cizími lidmi
- motivovat žáky k účasti na recitačních a pěveckých přehlídkách
- využívat činnosti umožňující komunikaci různých věkových skupin.

Kompetence sociální a personální = Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- používat metody kooperace a týmové spolupráce při řešení problémů i při posuzování situací v běžném životě
- směřovat žáka ke schopnosti střídat role ve skupině, požádat o pomoc a radu, vysvětlit společných úkolů, ocenit kvalitnější postupy řešení svých spolužáků a chápat efektivnost spolupráce
- společně s žáky vytvářet pozitivní školní a třídní klima
- vést žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- posilovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vytvářet konkrétní úkoly pro skupiny žáků

Kompetence občanské = Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- podporovat účast žáků na kulturních, společenských a sportovních akcích
- podněcovat žáky k důslednému plnění povinností a uvědomování si svých práv ve školním i mimoškolním prostředí
- vést k toleranci, úctě a respektování individuálních rozdílů mezi lidmi
- rozvíjet pozitivní postoj k našemu kulturnímu a historickému dědictví
- posilovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vést žáky k postihnutí ekologických souvislostí a pochopení environmentálních problémů v návaznosti na ochranu člověka za mimořádných situací
- vštěpovat žákům zásady mezilidských vztahů a společenské normy

Kompetence pracovní = pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti, uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- vhodnou nabídkou volitelných předmětů a zájmových aktivit pomáhat žákům k profesní orientaci
- doplňovat výuku o praktické exkurze
- navozovat dostatek modelových situací, které povedou žáky k ověřování svých znalostí a dovedností v praxi
- nabízet situace k propojení problematiky využití počítače ve škole, v běžném civilním i pracovním životě
- upevňovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce, ochrany zdraví, životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- zadávat žákům úkoly a dbát na jejich plnění.
- klást důraz na to, aby žáci přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- vést žáky k správnému hospodaření s finančními prostředky a vést je k spolurozhodování o jejich použití
- vést žáky k tomu, aby aktivně spoluvytvářeli pracovní prostředí

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Základní vzdělávání na 1. stupni vyžaduje podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření podle § 16 školského zákona. Podpůrnými opatřeními (PO) se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. V rámci podpůrných opatření jde např. o úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče, prodloužení délky vzdělávání, úpravu podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání, používání kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a učebních pomůcek, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, využití asistenta pedagoga a další (jsou uvedeny v § 16 odst. 2 školského zákona). Účelem podpory vzdělávání žáků se SVP je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pravidla pro použití PO školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovaná finanční náročnost podpůrných opatření druhého až čtvrtého stupně jsou stanoveny v příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných k této vyhlášce.

Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vystavuje školské poradenské zařízení (ŠPZ) – Pedagogicko-psychologická poradna (PPP), Speciální pedagogické centrum (SPC), podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení (školní družina, školní klub).

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení ŠPZ na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou nebo školským zařízením je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou zabezpečovány tyto podmínky:

- **uplatnění principu diferenciacce a individualizace při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky**
- **umožnění žákovi používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky přizpůsobené jeho individuálním potřebám**
- **formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **uplatnění zdravotního hlediska a respektování individuality a potřeb žáka**
- **podpora nadání a talentu žáka vytvářením vhodné vzdělávací nabídky**
- **zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků pro práci se žáky se SVP**

- spolupráce se zákonnými zástupci žáka v rámci diagnostiky a případné další pomoci při vzdělávání
- rozšiřování spolupráce školy a rodičů při tvorbě koncepce a systému vzdělávání žáků se SVP
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, s odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště a s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráce s ostatními školami majícími zkušenosti se vzděláváním žáků se SVP

Využívané metody se zaměřují na usnadnění vzdělávání žáků a rozvíjení jejich osobnosti (sebedůvěra, komunikativní dovednosti, volní vlastnosti, motivace). Pro dosažení dobrých výsledků při reedukaci je kladen důraz na aktivní účast žáka, jeho rodičů i učitele, na rozvíjení celé osobnosti žáka a na pozitivní přístup.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně

Pokud učitelka zaregistruje, že má žák při vzdělávání obtíže, je nezbytné jeho vzdělávání podpořit **prostředky pedagogické intervence** (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy). Pokud se jedná o drobné úpravy v rámci jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga. Pokud se úpravy týkají více oblastí, vytváříme Plán pedagogické podpory (PLPP). S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka a jeho speciálních vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Tento plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší, pak je žákovi a jeho zákonným zástupcům doporučena návštěva ŠPZ.

Při zpracování zprávy i doporučení poskytujeme ŠPZ v případě potřeby součinnost. Výsledkem poradenské pomoci ŠPZ jsou zejména zpráva a doporučení. V doporučení, které je bezodkladně zasláno škole, uvádí ŠPZ závěry vyšetření a podpůrná opatření prvního až pátého stupně, která odpovídají zjištěným speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem žáka, a to včetně možných kombinací a variant podpůrných opatření a způsobu a pravidel jejich použití při vzdělávání. Podpůrná opatření poskytujeme žákovi bezodkladně po obdržení tohoto doporučení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Ve spolupráci se ŠPZ, žákem a jeho zákonným zástupcem jejich poskytování průběžně vyhodnocujeme.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce zpracovává pověřený pedagog pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření Individuální vzdělávací plán (IVP). IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP) a jeho obsah tvoří údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na jeho vzdělávání. Dále jsou zde uvedeny zejména informace o časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. V průběhu celého školního roku může být IVP doplňován a upravován podle potřeb žáka. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka a současně i zákonný zástupce žáka,

kteřý tuto skutečnost potvrdí podpisem písemného informovaného souhlasu. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a současně poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. Shledáme-li, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučíme opětné využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně postupujeme i v případě, jestliže shledáme, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Struktura vyučovací hodiny ve třídě se začleněným žákem se speciálními potřebami:

- struktura vyučovací hodiny začleněného žáka by měla odpovídat struktuře hodiny všech ostatních žáků v dané třídě
- základním pravidlem je zapojovat začleněného žáka do veškeré činnosti třídy, **je-li to možné**
- má přednost před individuální (oddělenou) prací
- v některé části hodiny se učitelka individuálně věnuje žákovi
- forma činnosti je zachována (**je-li možné/vhodné**)
- obsah činnosti (učiva) může být odlišný
- asistentka pedagoga vždy pomáhá žákovi, **je-li třeba**
- vyučovací předmět, forma a způsob činnosti jsou zachovány
- učitelka zadává, kontroluje a hodnotí práci

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením

Škola nemá bezbariérový přístup, může tedy zabezpečit výuku žáků pouze s lehčím tělesným postižením – jedná se především o děti s vadami řeči. Jsme připraveni těmto dětem nabídnout individuální logopedickou péči (2 pedagogové) a dyslektický nácvik.

Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Počet žáků patřících do této skupiny se stále zvyšuje. Na škole jsou tito žáci integrováni do běžných kmenových tříd. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekono-mickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují. Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí je již od vstupu do školy ve většině případů jejich nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. Pozornost proto u těchto žáků bude věnována osvojování českého jazyka. Na škole pracují 4 asistentky pedagoga, které těmto žákům pod vedením učitelek pomáhají.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žakovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žakovy nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Pokud učitelka zaregistruje, že žák vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence. Pokud se jedná o drobné úpravy v rámci jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky. Pokud se úpravy týkají více oblastí, vytváříme Plán pedagogické podpory (PLPP). S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis nadání žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplnění plánu. Tento plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme. Pokud jsou po 3 měsících začleněná podpůrná opatření neefektivní, je žákovi a jeho zákonným zástupcům doporučena návštěva ŠPZ.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Prováděnými podpůrnými opatřeními v naší škole jsou nejčastěji:

- **obohacování vzdělávacího obsahu**
- **zadávání specifických úkolů, projektů**
- **příprava a účast na soutěžích a olympiádách**
- **nabídka zájmových aktivit v rámci ŠD**

Zabezpečení výuky nadaných žáků je na naší malotídní škole již částečně zabezpečen v počáteční fázi tím, že žáci prvního a druhého ročníku jsou spojeni do jedné třídy. Nadaní žáci tak již velmi brzy plní úkoly vyššího ročníku v plném či zkráceném obsahu. Ve vyšších ročnících pak zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci **vyučování matematiky** projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). Velmi se nám osvědčily pracovní sešity nakladatelství Fraus, které v tomto ohledu uspokojí i velmi nadané žáky. Žákům jsou zadávány náročnější samostatné úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Je jim dáván prostor pro hlubší bádání a zkoumání a pracují podle svého

individuálního plánu.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitelka vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují zájmové obory při základních uměleckých školách.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým informativním prvkem základního vzdělávání, vytváření příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova	4. Multikulturní výchova
2. Výchova demokratického občana	5. Enviromentální výchova
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	6. Mediální výchova

Zkratky - průřezová témata

OSV - Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj Or

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání

OSV 2 Sebeznání a sebepečení

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV 4 Psychohygiena

OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj Sr

OSV 6 Poznávání lidí

OSV 7 Mezilidské vztahy

MUV - Multikulturní výchova

MUV 1 Kulturní diference

MUV 2 Lidské vztahy

MUV 3 Etnický původ

MUV 4 Multikulturalita

MUV 5 Princip sociálního smíru a solidarity

EV - Environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy

EV 2 Základní podmínky života

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

EV 4 Vztah člověka k prostředí

OSV 8 Komunikace
 OSV 9 Kooperace a kompetice

Morální rozvoj Mr

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO - Výchova demokratického občana

VDO 1 Občanská společnost a škola
 VDO 2 Občan, občanská společnost a stát
 VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě
 VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá
 VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět
 VMEGS 3 Jsme Evropané

MV - Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

MV 1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 MV 2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 MV 3 stavba mediálních sdělení
 MV 4 vnímání autora mediálních sdělení
 MV 5 fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

MV 6 tvorba mediálního sdělení
 MV 7 práce v realizačním týmu

4. Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	Disponi bilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk	7	7	7 + 2	6 + 2	6 + 1	33 / 5 = 38	

	Cizí jazyk	1	1	3	3	3	9/2 = 11
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+2	4+2	4+2	4+2	20/9 = 29
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	6
	Přírodověda	-	-	-	1	2	3
	Vlastivěda	-	-	-	1	2	3
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	7

Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		18 + 2	19 + 3	21 + 4	21 + 4	23 + 3	118 / 16
celkový týdenní počet hod. - maximum týdně		20	22	25	25	26	118

ZKRATKA PŘEDMĚTU	
Český jazyk a literatura	ČJ
Anglický jazyk	AJ
Matematika	MA
Informatika	INF
Prvouka	PRV
Přírodověda	PŘ
Vlastivěda	VL
Hudební výchova	HV
Výtvarná výchova	VV
Tělesná výchova	TV
Pracovní činnosti	Prac.č

5. Učební osnovy

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

5.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vyučovacího předmětu

V životě i ve škole se dítě potřebuje účinně dorozumívat slovem i písmem. Proto se zaměřujeme na to, aby se děti uměly domluvit s lidmi, porozumět textům a instrukcím, sdělit svůj postoj nebo pocit a pochopit záměry a postoje druhých, zvládat dorozumívací situaci a vyjednat své záležitosti, citlivě vnímat literární díla a krásu kolem sebe. Samozřejmým cílem výuky českého jazyka je naučit žáky číst a psát, postupně ovládat základy pravopisu a gramatiky. Avšak konečným cílem dítěte není zvládnout je jako mechanické znalosti, ale využít jich při vyjadřování. Za hlavní cíl považujeme, aby děti uměly jazyka používat, tj. hezky a výstižně mluvit a číst s porozuměním. Je třeba také obnovovat vztah ke knize, ukázat její hodnotu jako zdroje poučení a zábavy a naučit děti s knihami zacházet. Rozumět skutečnosti pomocí slov (a jazykových kategorií) a slovům podle skutečnosti, tedy orientovat se ve světě i v jazyce, se děti učí především ve hře se slovy, ve hrách s obměňováním věty v různých situacích a vyjádřením různého pohledu na věc. Hlavním důvodem dítěte, aby naslouchalo nebo se samo vyjadřovalo, je citový zážitek a jeho sdílení (radost, napětí, sympatie).

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. **Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu.**

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím. Naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Chápání jazyka jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání.
- Rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství.
- Vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů.
- Zvládnutí běžných **pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku** v rámci interkulturní komunikace.
- Samostatnému **získávání informací z různých zdrojů** a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření.
- Získávání **sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.**
- Individuálnímu **prožívání** slovesného uměleckého díla, **ke sdílení** čtenářských zážitků, **k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci.**

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována **možnost aktivní účasti na učení**, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že **bude rozvíjena vnitřní motivace k učení** (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že **bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků**, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že **budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech** a při interpretaci textu se bude **učit problém řešit**; žák bude sám **vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích, bude** veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit tyto problémové situace učit prakticky řešit.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. **Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.**

Kompetence sociální a personální:

Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, **zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami,** případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské:

Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat

v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní:

Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 Psychohygiena: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci

MkV 4 Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušených mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků

MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelnosti a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MV 7 Práce v realizačním týmu: příspěvky do Dokskeho zpravodaje, tvorba internetových stránek školy, prezentace školy na veřejnosti – sestavování programu....

3. Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	7	7	7+2	6+2	6+1	33+5/38

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	7
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

	Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.
	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.
	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.
	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.
	Krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.
	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.
	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.
	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.
	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.

	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.
--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.
	Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.
	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.
	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.
	Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.
	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.
	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.
	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

	Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.
	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.
	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.
	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení písmen, slov, vět
- čtení s porozuměním
- naslouchání
- psaní vět
- kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova

- správné výslovnosti hlásek
- rozvoji slovní zásoby
- chápání významu slov

- rozlišování - hlásky, slova, věty

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty</i>	Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozumí čteným slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení</i>	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	<i>OSV 1 <u>Rozvoj sociálních schopností</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i> <i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: cvičení pozorování, cvičení emfatického a aktivního naslouchání</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost</i>	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu</i>	Základy mluveného projevu dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči</i>	<i>DV: používá verbální a nonverbální</i>	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč těla, zvuků,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>prostředky řeči</i> <i>DV: poznává základní komunikační pravidla</i>	řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	<i>slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	<i>DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text</i> <i>DV: vytvoří krátké komunikační žánry</i>	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i>
<i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály</i>	Vypravování na základě obrazového materiálu	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní</i>	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	<i>DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty</i> <i>DV: poznává správnou techniku psaní</i>	Technika psaní čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	<i>OSV 4 Psychohygienu: dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
<i>OVO 10: píše věcně i formálně</i>	<i>DV: opisuje a přepisuje jednoduché</i>	Opisy, přepisy, interpunkční	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>správně jednoduchá sdělení</i>	<i>texty</i> <i>DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení</i>	znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	<i>základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> <i>DV: výslovnost souhláskových skupin</i> <i>DV: intonace vět</i>	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: poznává a porovnává významy slov</i>	Slova a pojmy Význam slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska</i> <i>DV: rozšiřuje si slovní zásobu</i>	Porovnávání slov podle zobecnujícího významu Slovní zásoba	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: používá správné tvary</i>	Poznávání správných tvarů slov	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu</i>	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednost MV 5 <u>vliv medií na každodenní život</u></i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí DV: správně řadí slova ve větě DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách</i>	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	<i>OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího</i>	Modulace souvislé řeči intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	<i>OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,</i>	<i>DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky DV: používá základní interpunkční</i>	Lexikální pravopis odlišování krátké a dlouhé samohlásky	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena</i> <i>na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>znaménka</i> <i>DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty</i> <i>DV: používá velká písmena na začátku vět</i>	používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</u></i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	7

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Zdokonalování techniky čtení.
- Poslechu různých textů a práci s nimi.
- Orientaci ve slovnících a encyklopediích.
- Seznámení s útvary společenského styku, vypravování.
- Úpravnému a čitelnému projevu.
- Docvičování tvarů psacího písma.
- Kultivovanému projevu.

Jazyková výchova

- Učení o větě.
- Správnému řazení slov ve větě a vět v textu.
- Osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena .
- Osvojení základních druhů slov.
- Poznávání slovních významů.
- Dělení slova na slabiky.

Literární výchova

- poslechu literárních textů.
- zážitkovému čtení a naslouchání.
- tvořivým činnostem s literárním textem.
- poznávání základních literárních pojmů.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<p><i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i></p> <p><i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i></p>	<p><i>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů</i></p> <p><i>DV: zdokonaluje techniku čtení</i></p> <p><i>DV: porozumí jednoduchým textům</i></p> <p><i>DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova</i></p> <p><i>DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení</i></p>	<p>Praktické čtení pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení</p> <p>Zdokonalování techniky čtení</p> <p>Cvičné texty pro nácvik techniky čtení</p> <p>Porozumění jednoduchým textům</p> <p>Věcné čtení čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací (klíčová slova)</p> <p>Hygienické návyky při čtení</p>	<p><i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovednosti a zapamatování cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<i>DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně</i>	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj sociálních schopností:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 8 <u>Komunikace:</u> cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i>
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání</i>	Praktické naslouchání zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7 <u>Mezilidské vztahy:</u> chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat</i>	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly, sebe-ovládání, regulace vlastního jednání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech</i>	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích</i> <i>DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla</i>	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	<i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev</i> <i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy</i> <i>DV: vypráví příběh podle obrázků</i>	Komunikační žánry pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i> <i>OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	<i>DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev</i> <i>DV: vštěpuje si zásady techniky psaní</i>	Technika psaní úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	<i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i> <i>DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu</i>	Žánry písemného projevu adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	<i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> <i>DV: umí dělit hlásky</i> <i>DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči</i>	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TvoŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</i> <i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle</i>	<i>DV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu</i> <i>DV: významy podstatných jmen</i>	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: Cvičení dovedností zapamatování</i> <i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost			ve sdělení – výběr slov
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru</i>	Slovní druhy podstatná jména slovesa v základním tvaru	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves</i>	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednost</i> <i>MV 5 <u>Vliv medií na každodenní život</u></i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy</i>	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	<i>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího</i> <i>DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích</i>	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka tečka, vykřičník, otazník	<i>OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve</i>	<i>DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo</i>	Pravopis lexikální y/i po tvrdých a měkkých	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	morfologický šev, párové souhlásky <i>DV:</i> píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat	souhláskách ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev orientačně párové souhlásky velká písmena na začátku vět vlastní jména osob a zvířat	cvičení dovedností zapamatování <i>OSV 3 Seberegulace</i> <i>a sebeorganizace:</i> cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21:</i> vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<i>DV:</i> snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	<i>OSV 8 Komunikace:</i> specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20:</i> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku <i>OVO 23:</i> pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<i>DV:</i> vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu <i>DV:</i> přednáší vhodné literární texty <i>DV:</i> účastní se dramatizací, přijímá role <i>DV:</i> vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 3 Seberegulace</i> <i>a sebeorganizace:</i> regulace vlastního jednání a prožívání, vůle <i>OSV 4 Psychohygienu:</i> dovednosti pro pozitivní naladění mysli <i>OSV 5 Kreativita:</i> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22:</i> rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<i>DV:</i> rozliší vyjadřování v próze a ve verších <i>DV:</i> orientuje se v pojmech básník,	Literární druhy poezie, próza Literární pojmy	<i>OSV 6 Poznávání lidí:</i> vzájemné poznávání se ve skupině/trídě

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>spisovatel, kniha, čtenář</i> <i>DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku</i> <i>DV: poznává a navštěvuje divadelní představení</i>	básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	<i>MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</u></i> <i>MV 1 <u>Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení</u></i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	9 (7+2)

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

	Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.
	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.
	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.
	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.
	V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.
	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.
	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.

	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.
	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.
	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.
	Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.
	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.
	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.
	Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.
	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.
	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.
	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

	Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.
	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.
	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.
	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Plynulému čtení s porozuměním
- Porozumění písemným nebo mluveným pokynům

- Respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- Vytvoření krátkého mluveného projevu
- Osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- Psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- Rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- Porovnávání významu slov
- Rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- Užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- Volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- Odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- Správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů</i>	Praktické čtení pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	<i>OSV I <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo</i>	<i>DV: vyhledá klíčová slova a věty</i>	Věcné čtení	<i>OSV I <u>Rozvoj schopností</u></i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>v textu, získá při čtení základní informace</i> <i>DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	<u>poznávání:</u> <i>cvičení dovedností zapamatování</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy</i> <i>DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	Praktické naslouchání zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy:</u></i> <i>chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova</i> <i>DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost</i>	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči –	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u></i> <i>cvičení smyslového vnímání,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		intonace, hlasitost, přízvuky	<i>pozornosti, soustředění</i>
<i><u>OVO 6:</u> volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i><u>DV:</u> volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	Základní komunikační pravidla oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	<i><u>OSV 8:Komunikace:</u> řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální</i>
<i><u>OVO 7:</u> na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev <u>OVO 11:</u> seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i><u>DV:</u> začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci <u>DV:</u> vypravuje podle obrazového materiálu <u>DV:</u> na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	Komunikační žánry vypravování podle osnovy vypravování podle obrazového materiálu vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	<i><u>OSV 11</u> <u>Hodnoty, postoje, praktická etika:</u> dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne <u>OVO 8</u> <u>Komunikace:</u> specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i><u>OVO 8:</u> zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i><u>DV:</u> zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	Základní hygienické návyky správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	<i><u>OSV 1</u> <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i><u>OVO 9:</u> píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	<i><u>DV:</u> píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	Technika psaní úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	<i><u>OSV 4</u> <u>Psychohygiena:</u> dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací –</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>projev</i>	<i>projev</i>	Kontrola vlastních písemných projevů	<i>uvolnění, relaxace</i>
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	Žánry písemného projevu vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova</i> <i>DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny</i> <i>DV: produkuje souvislou řeč</i>	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy</i> <i>DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves</i> <i>DV: skloňuje a časuje</i> <i>DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednosti</i> <i>MV 5 <u>Vliv medií na každodenní život</u></i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	<i>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	Věty podle postoje mluvčího Melodie věty	<i>OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>prostředky</i>			<i>pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u></i> <i>řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<i>DV: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	Zážitkové čtení čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	<i>OSV 8 <u>Komunikace:</u> specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	<i>DV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role</i>	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> regulace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	<i>vlastního jednání a pro-žívání, vůle</i> <i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli</i> <i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>DV: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	Literární druhy poezie, próza, drama Literární žánry báseň, pohádka, povídka, divadelní hra spisovatel, básník, divadelní představení, herec	<i>OSV 6 <u>Poznávání lidí</u>: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</i> <i>MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i> <i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciac</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

- OSV 4 Psychohygienu: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída
- OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence
- Morální rozvoj**
- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci
- OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
- MkV Multikulturní výchova**
- MkV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení
- MkV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci
- MkV 4 Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem
- MV Mediální výchova**
- Tematické okruhy receptivních činností**
- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

- MV 2* Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků
- MV 3* Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- MV 4* Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení
- MV 5* Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

- MV 6* Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- MV 7* Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Na konci 1. období ZV žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

	Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.
	Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.
	Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.
	Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.
	V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.
	Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.
	Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.

	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.
	Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.
	Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.
	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.
	Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná.
	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.
	Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.
	Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.
	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.
	Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
	Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě,pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

	Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.
	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.
	Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.
	Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Počet hodin:	8 (6+2)

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- náležitou intonaci podle komunikačního záměru
- užívání spisovné výslovnosti
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- rozvíjení základů správného pravopisu

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- orientaci v základních literárních pojmech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>DV: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení</i>	Praktické čtení pozorné, plynulé, přiměřeně	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení</i></p> <p><i>DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje</i></p> <p><i>DV: čte s porozuměním textu</i></p> <p><i>DV: snaží se přednes čteného textu</i></p> <p><i>DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i></p>	<p>rychlé</p> <p>Uvědomělé hlasité čtení dodržování správné techniky čtení</p> <p>Tiché čtení schopnost reprodukce posloupnosti děje</p> <p>Čtení s porozuměním</p> <p>Čtení s přednesem</p> <p>Hygienické návyky při čtení</p>	<p><i>pozornosti a soustředění</i> <i>dovednosti pro učení a studium</i></p>
<p><i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i></p>	<p><i>DV: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace</i></p> <p><i>DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace</i></p> <p><i>DV: začíná používat slovník a encyklopedii</i></p>	<p>Věcné čtení čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty)</p> <p>Záznam podstatných informací</p> <p>Literární slovník, encyklopedie</p>	<p><i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů</i> <i>identifikace základních orientačních prvků v textu</i></p>
NASLOUCHÁNÍ			
<p><i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i></p>	<p><i>DV: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt</i></p> <p><i>DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení</i></p>	<p>Praktické naslouchání zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem</p> <p>Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení</p>	<p><i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> <i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<p><i>DV: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí</i></p> <p><i>DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat</i></p> <p><i>DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukováný obsah sdělení způsobit</i></p> <p><i>DV: sděluje své dojmy a pocity</i></p>	<p>Věcné naslouchání</p> <p>pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí</p> <p>Reprodukce přiměřeně složitěho sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek</p> <p>Záznam slyšeného projevu</p> <p>Zážitkové naslouchání</p>	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<p><i>DV: používá základní komunikační pravidla</i></p> <p><i>DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor</i></p> <p><i>DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba)</i></p> <p><i>DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu</i></p>	<p>Základní komunikační pravidla</p> <p>střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu</p> <p>Komunikační žánry</p> <p>dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí</p>	<p><i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i></p> <p><i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<p><i>DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou</i></p> <p><i>DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost</i></p>	Reklamy	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě</i>
<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<p><i>DV: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu</i></p> <p><i>DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka</i></p> <p><i>DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace</i></p>	<p>Základy techniky mluveného projevu</p> <p>intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči</p> <p>Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru</p> <p>Mimojazykové prostředky řeči</p> <p>Zdvořilé vyjadřování</p>	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO:8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<p><i>DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost</i></p> <p><i>DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat</i></p>	<p>Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace</p> <p>Spisovná a nespisovná výslovnost</p>	<p><i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i></p> <p><i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciac</u>e: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<p><i>DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu</i></p> <p><i>DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů</i></p> <p><i>DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost</i></p> <p><i>DV: dodržuje hygienické návyky při psaní</i></p> <p><i>DV: kontroluje své písemné projevy</i></p>	<p>Technika psaní</p> <p>úhledný, přehledný, čitelný písemný projev</p> <p>Kontrola vlastních textů</p> <p>Hygienické návyky při psaní</p> <p>Žánry písemného projevu</p> <p>vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška</p>	<p><i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy</i></p> <p><i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti</i></p> <p><i>MV 2 <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i></p>
<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i>	<p><i>DV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části</i></p> <p><i>DV: dokáže předložené osnovy využívat</i></p> <p><i>DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie</i></p>	<p>Vytváření osnovy</p> <p>Základní části osnovy</p> <p>Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu</p> <p>Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie</p>	<p><i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i></p> <p><i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 10: spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova</i>	<i>OVO: zná zásady spisovné výslovnosti DV: moduluje souvislou řeč DV: člení souvislou řeč</i>	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i>	<i>DV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat</i>	Slovní zásoba slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	<i>DV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku</i>	Stavba slova kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech</i>	<i>DV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních</i>	Slovní druhy ohebné a neohebné	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ve svém mluveném projevu</i>	<i>druhů a používá je</i> <i>DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary</i> <i>DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa</i>	Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	<i>učení</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednosti</i>
<i>OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<i>DV: Rozliší slova spisovná a nespisovná</i> <i>DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin</i>	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
SKLADBA			
<i>OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<i>DV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji</i> <i>DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ</i> <i>DV: orientuje se v pořádku slov ve větě</i>	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	<i>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu</i>	<i>DV: podle počtu sloves bezpečně</i>	Věta jednoduchá a souvětí	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>:</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>jednoduchou v souvětí</i>	<i>rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů</i>	Určování počtu vět v souvětí	<i>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
<i>OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	<i>DV: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení</i>	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<i>DV: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád) DV: zeměpisné názvy DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase</i>	Lexikální pravopis vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná psaní předložek z, s předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 <u>Seberegulace</u> <u>a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly</i>
<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>DV: řeší správně shodu přísudku</i>	Syntaktický pravopis shoda přísudku s holým	<i>OSV 3 <u>Seberegulace</u> <u>a sebeorganizace</u>: cvičení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>s podmětem v psaném projevu</i>	podmětem v jednoduchých případech	<i>sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>DV: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky</i> <i>DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu</i>	Zážitkové čtení a naslouchání získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramaturgií Rozvoj čtenářství	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<i>DV: přednáší vhodné literární texty</i> <i>DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text</i> <i>DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma</i> <i>DV: účastní se dramaturgií a přijímá role</i> <i>DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	Tvořivé činnosti s literárním textem přednes básní a prózy dramaturgie-nácvik hříčky, scénky volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu vlastní tvořivé psaní vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u>: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i> <i>MV 7 <u>Práce v realizačním týmu</u>: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			v týmu
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<p><i>DV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text</i></p> <p><i>DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i></p>	<p>Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti</p>	<p><i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i></p>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<p><i>DV: zná základní literární druhy</i></p> <p><i>DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku</i></p> <p><i>DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza</i></p> <p><i>DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš</i></p> <p><i>DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra</i></p> <p><i>DV: využívá k četbě časopisy pro děti</i></p> <p><i>DV: navštěvuje knihovnu</i></p> <p><i>DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i></p>	<p>Základní literární pojmy literární druhy – poezie, próza, drama literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka spisovatel, básník, báseň, próza verš, rým, přirovnání divadelní přestavení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize</p>	<p><i>MV 5 <u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u>: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i></p> <p><i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciac</u>e: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura		
Období – ročník:	2. období – 5. ročník		
Počet hodin:	7		

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

	Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.
	Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.
	Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.
	Reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.
	Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.
	Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.
	Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.
	Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.
	Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.
	Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	Porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu.
	Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.
	Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.
	Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.
	Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.
	Odlisuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.
	Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.

	Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.
	Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

	Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
	Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
	Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace
- správně píše jednoduché komunikační žánry

Jazyková výchova

- rozšiřování slovní zásoby
- stavba slova
- základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
- využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
- využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání

- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas DV: stále zdokonaluje techniku čtení DV: pozná orientační prvky v textu DV: snaží se číst s přednesem DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV I <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie</i>	Věcné čtení čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	<i>MV I <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	Praktické naslouchání ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> <i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i> <i>DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami</i> <i>DV: sděluje své dojmy z naslouchání</i>	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>OVO: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i> <i>DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat</i> <i>DV: dodržuje základní komunikační pravidla</i>	Základní komunikační pravidla střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	<i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>a pozitivní komunikace</i>
<i><u>OVO 6:</u> rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i><u>OVO:</u> rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	Reklamy	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:</u> pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)</i>
<i><u>OVO 7:</u> volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i><u>OVO:</u> volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	Základy techniky mluveného projevu vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	<i>OSV 8 <u>Komunikace:</u> dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i><u>OVO 8:</u> rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i><u>OVO:</u> rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	Vyjadřování závislé na komunikační situaci Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1 <u>Kulturní diferenciac:</u> poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i><u>OVO 9:</u> píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i><u>OVO:</u> píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	Upevňování techniky psaní dodržování základních hygienických návyků při psaní	<i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy:</u> péče o dobré vztahy OSV 8 <u>Komunikace:</u> specifické</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: odliší popis od vyprávění</i></p> <p><i>DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem</i></p> <p><i>DV: zdokonaluje techniku psaní</i></p> <p><i>DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní</i></p>	<p>Komunikační žánry</p> <p>zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška</p>	<p><i>komunikační dovednosti</i></p> <p><i>MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i></p>
<p><i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i></p>	<p><i>OVO: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i></p> <p><i>DV: účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu</i></p>	<p>Vyprávění</p> <p>Vytváření osnovy</p> <p>Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti</p> <p>Třídní a školní časopis</p>	<p><i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium</i></p> <p><i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i></p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	<p><i>DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti</i></p> <p><i>DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky</i></p> <p><i>DV: správně vyslovuje běžná cizí slova</i></p>	<p>Zásady spisovné výslovnosti</p> <p>Modulace souvislé řeči</p> <p>tempo, intonace, přízvuk</p> <p>Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov</p>	<p><i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i></p> <p><i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i></p>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<p><i>OVO 11: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i></p>	<p><i>OVO: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i></p>	<p>Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma,</p>	<p><i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		synonyma, homonyma	
<i>OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	<i>DV: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	Stavba slova kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	<i>OVO: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i> <i>DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen</i> <i>DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká</i> <i>DV: určuje mluvnické kategorie sloves</i> <i>DV: pozná zvrtné sloveso</i> <i>DV: rozliší slovesné tvary</i>	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména mluvnické kategorie – pád, číslo, rod vzor Přídavná jména rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých Slovesa mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i> <i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
<i>OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<i>OVO: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	Slova spisovná a nespisovná	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SKLADBA			
<i>OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<i>OVO: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	<i>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</u></i> <i>zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	<i>OVO: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení:</u></i> <i>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
<i>OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	<i>OVO: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo,že, protože, když	<i>OSV 8 <u>Komunikace:</u> komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<i>OVO: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i> <i>DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz-</i> <i>DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád)</i> <i>DV: učí se správně psát zeměpisné názvy</i>	Lexikální pravopis vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě předpony s-, z-, vz – orientačně vlastní jména národností, států planet	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů</i></p> <p><i>DV: koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů</i></p> <p><i>DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase</i></p> <p><i>DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu</i></p>	<p>Morfologický pravopis</p> <p>předložky s, z</p> <p>koncovky podstatných jmen podle vzorů</p> <p>pravopis sloves v přítomném čase</p> <p>Pravidla českého pravopisu</p>	
<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>OVO: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<p>Syntaktický pravopis</p> <p>shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech</p>	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<p><i>OVO: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i></p> <p><i>DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</i></p>	<p>Pocity a prožitky při poslechu a četbě</p> <p>Vyjadřování dojmů z četby a poslechu</p> <p>Výchova k čtenářství</p>	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<p><i>OVO: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i></p> <p><i>DV: přednáší vhodné literární texty</i></p> <p><i>DV: Zpracuje a přednese literární referát</i></p>	<p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu</p> <p>Přednes vhodných literárních textů</p> <p>Literární referáty</p>	<p><i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i></p> <p><i>OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: účastní se dramatizací a přijímá role</i></p> <p><i>DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace</i></p>	<p>Dramatizace: nácvič hříčky, scénky</p> <p>Vlastní tvořivé psaní</p> <p>Vlastní výtvarný doprovod</p>	<p><i>pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i></p> <p><i>MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i></p>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<p><i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i></p>	<p><i>OVO: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i></p>	<p>Umělecké a neumělecké texty</p>	<p><i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i></p>
<p><i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i></p>	<p><i>OVO: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i></p> <p><i>DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech</i></p> <p><i>DV: zná časopisy pro děti a mládež</i></p> <p><i>DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i></p> <p><i>DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu</i></p>	<p>Literární druhy</p> <p>poezie, próza, drama</p> <p>Literární žánry</p> <p>báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení</p> <p>spisovatel, básník, herec, režisér</p> <p>verš, rým, přirovnání</p> <p>Časopisy pro děti a mládež</p> <p>Film a televize</p> <p>Poznávání informačních zdrojů</p>	<p><i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i></p> <p><i>MkV 1 Kulturní diferenciacce: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

	Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
	Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
	Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí. Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Velmi významným klíčem k pochopení i odlehlejších skutečností okolního světa je výuka cizího jazyka. Cizí jazyk se u nás vyučuje od třetího ročníku. Vycházíme z předpokladu, že žák chce v první řadě umět popsat svůj vlastní svět. Tím, že si učitelka uvědomí tento požadovaný rozsah dětské slovní zásoby a tím, že založí celou výuku na elementárních formách povzbuzujících k co nejhojnější konverzaci (hry se slovy, jednoduché písničky, říkadla, využití gest, míčových her apod.) se vytvoří radostné a ostychů zbavené ovzduší. Není tedy žádoucí jakékoli popisování mluvnických kategorií – k navozeným řečovým situacím se žáci musejí nacházet spíše ve vztahu činnostním. Snažíme se vyvarovat upřílišněné snaze o to, aby děti co nejvíce zapisovaly a opisovaly. Četba kratičkých zábavných textů i comicsů může velmi dobře posloužit jako prostředek k zapamatování psané podoby jazyka či osvěžení jednotlivých výrazů (nevyhýbáme se sledování vhodných videopořadů, poslechu nahrávek atd.). Naším cílem je, aby dítě opouštělo pátý ročník školy se schopností domluvit se v nejjednodušších situacích, s jistou zásobou cizojazyčných písní, říkadel apod., hlavně však s velkou chutí nadále se ve zvoleném cizím jazyce zdokonalovat.

Výuka anglického jazyka musí vycházet z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky spočívá zejména na znalostech potřebných k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena zejména z okruhu zájmů dětí a všeobecných znalostí. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby spojujeme s činnostmi a manipulací s **názorem**.

Naším úkolem je rovněž diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro nadané žáky je připravena prohloubená výuka jazyků formou kroužku AJ, pro ostatní žáky je varianta minimální, která zachovává předepsanou časovou dotaci hodin, tři hodiny týdně. Žáci v ročníku jsou děleni do skupin, výuka probíhá v běžné třídě.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na téma odpovídající úrovni jednotlivce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Motivaci žáka k zájmu o anglický jazyk, učít se, všimnout si a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka.
- Poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti.
- Činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z oblastí jim blízkých.
- Činnostní formou naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze.
- Základní fráze a obraty procvičovat různými metodami a formami výuky (práce s CD, prac. Sešit, kartičky, obrázky...).
- S pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat krátké rozhovory.
- Rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně.
- Vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním jednoduché texty v anglickém jazyce.
- Získávat poznatky o zemích, kde se mluví anglickým jazykem.
- Postupně si uvědomovat význam znalosti anglického jazyka pro život.

Aktivní účastí žáka na výuce ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím poznatých slov a frází.

V 1. Pololetí poskytneme dětem nezbytný úvod do jazyka:

- Seznamujeme je s anglickými hláskami na základě názvů barev, hraček, čísel...
- Nacvičujeme správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích.
- Učíme děti mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činnostmi s předměty nebo s obrázky.
- Naučíme děti rozumět jednoduchým pokynům ve třídě.
- Radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka poskytneme nácvikem jednoduchých básniček a říkadel.

Ve 2. Pololetí výuku zaměříme na vědomosti nutné pro správné použití základů jazyka:

- Postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu anglického jazyka.
- Probíráme a procvičujeme tvary jednotného a množného čísla podstatných jmen, osobní zájmena, podměty.
- Závazný slovosled anglické věty a shodu podmětu s přísudkem.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace přispívá** k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrií, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tématickou výuku, vyučování „ve stanicích“ zpracování referátů, motivační hry, písňe, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku- používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilými mluvčími, účastí na poznávacích zájezdech.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zem a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, při besedách s významnými osobnostmi o jejich pobytu v zahraničí, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro vytváření pracovních listů, příprava diskusních setkání s rodiči a spolužáky, zpracování referátů...

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova
MkV Mezilidské a kulturní vztahy

VMEGS   **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
EV   **Environmentální výchova**
MV   **Mediální výchova**

3. ročník

OSV 1   *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
OSV 2   *Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě
OSV 3   *Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vl. chování
MkV 2   *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

4. ročník

MkV 1   *Kulturní diference:* zvyky a tradice, písně a, poezie anglicky mluvících zemí
MkV 2   *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí
VMEGS 1   *Evropa a svět nás zajímá:* život dětí v jiných zemích

5. ročník

OSV 4   *Psychohygienu:* organizace a plánování volného času
MkV 1   *Kulturní diference:* zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2   *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí

MkV 4   *Multikulturalita:* význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání
VMEGS 1   *Evropa a svět nás zajímá:* zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé
VMEGS 2   *Objevujeme Evropu a svět:* vzdělávání mladých Evropanů

1. Učební plán předmětu anglický jazyk souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	1	3	3	3	9+2/11

Vzdělávací obsah předmětu v 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	1. období - 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby

rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje

rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova

pochozí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění

používá abecední slovník učebnice

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO1.-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	<i>-vybaví si slovní zásobu v daných okruzích</i>	Rodina Domov Volný čas Číslice 0-10 Barvy, motivační říkanky a písně	<i>OSV – 2 informace o mé osobě</i> <i>MkV-2- tolerantní vztahy s jinými lidmi</i>
	<i>- pozdraví a poděkuje</i>	Pozdrav	

<i>OVO2.-rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</i>	<i>-rozumí jednoduchým pokynům ve třídě</i>	Poděkování Pokyny ve třídě	<i>OSV-3- regulace vl. chování</i>
<i>OVO3.-rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</i>	<i>- napíše krátká sdělení</i> <i>-vybaví si a reprodukuje angl. abecedu</i>	Adresa Blahopřání Pozdrav z prázdnin Anglická abeceda	
<i>OVO4.-pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</i>	<i>- utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku</i>	Věta jednoduchá Otázka, zápor u slovesa být Člen určitý a neurčitý	
<i>OVO5.-používá abecední slovník učebnice</i>	<i>- orientuje se a používá slovníček v učebnici</i>	- slovní zásoba učebnice	

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Časová dotace:	3

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</i>	<i>-vybaví si slovní zásobu daného tématu</i>	Časové údaje(dny v týdnu, měsíce) Domov-místo, kde bydlím Počasí Číslice 0-100 Nákupy, volný čas Zvyky a tradice-Vánoce, Velikonoce	<i>MkV1- zvyky a tradice</i>
<i>OVO2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických mate-</i>	<i>-seznamuje se s jednoduchými</i>	Motivační písničky a říkanky	<i>MkV 1- písně, poezie ang .mluvících</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>riálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	<i>autentickými materiály</i>	Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	<i>zemí</i>
<i>OVO3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	<i>-čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost</i>	Krátké texty k tématickým okruhům	
<i>OVO4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	<i>-orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku</i>	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky	<i>MkV 2- příběhy dětí</i> <i>VMEGS1 – život dětí v jiných zemích</i>
<i>OVO5: používá dvojjazyčný slovník</i>	<i>-orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice</i>	Anglická abeceda	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	<i>-reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku</i> <i>-seřadí věty podle kontextu (pořadí)</i> <i>- reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma</i>	Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Přít. čas, in. čas (to have, to be, zákl. předložky místa, frekven. příslovce)	
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>OVO9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem,</i>	<i>-vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým,</i> <i>-sestaví odpověď na jednoduchou</i>	Pozdravy Hra v rolích, modelové situace na	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>poskytne požadovanou informaci</i>	<i>otázku při konverzaci</i> <i>-sdělí, co má a nemá rád</i> <i>-zeptá se na množství</i>	dané téma Určení místa, popis počasí, nákup zboží v obchodě)	

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období
Časová dotace:	3

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- Používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů.
- Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.
- Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			
<i>OVO 1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</i>	<i>-vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu,</i>	Naše město Popis domu Školní rozvrh Volný čas Počasí	
<i>OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	<i>-využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací -rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěškách, plakátech nebo v katalozích</i>	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy- ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky Tradice, zvyky (Vánoce, Velikonoce, Valentýn...)	<i>VMEGS 2- vzdělávání mladých Evropanů</i> <i>VMEGS -1 zvyky a tradice</i>
<i>OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	<i>-čte krátké jednoduché texty. -chápe obsah jednoduchých osobních dopisů.</i>	Komiksy, krátké texty na daná témata Osobní dopis	

		Adresa	
<i>OVO 4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	<i>-vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.</i>	Práce s textem, doplňování textu Orientace v pláncu města, instrukce, jak se dostanu..., možnosti činností ve městě	
<i>OVO 5: používá dvojjazyčný slovník</i>	<i>-aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách symbolech</i>	Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Produktivní řečové dovednosti			
<i>OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů</i>	<i>-používá fráze a věty. -sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb</i>	Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got Sloveso can, must Předl. místa in, between, Rozkazovací způsob Přít. čas prostý	
<i>OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	<i>-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.</i>	Můj svět Popis mého domu Naše město	

		Můj rozvrh Můj volný čas - koníčky Počasí – jednoduchý popis situace	
<i>OVO8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i>	<i>-při obměňování textu využívá známou slovní zásobu, fráze a spojení -využívá synonyma, antonyma -doplní text podle kontextu -seřadí věty podle obsahu</i>	Antonyma, synonyma	
Interaktivní řečové dovednosti			
OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	<i>-zvládá jednoduchou společenskou konverzaci -za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci -klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá -nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.</i>	Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času Představení blízkých osob (co chtějí, co mají rádi, zaměstnání)	<i>OSV4 –organizace a plánování volného času</i>

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.
 Zvládne již delší konverzační celky i mezi více osobami
 Zvládá zásady tichého čtení a práce s textem.
 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.
 Používá dvojjazyčný slovník.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů.
 Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.
 Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.
 Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

5.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět:	Matematika

Charakteristika předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Mezi hlavní cíle matematiky 1. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- Porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.
- Rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti.
- Rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat.
- Učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole.

- Uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.
- Využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období třemi tématickými okruhy:

- Čísla a početní operace**
- Závislosti, vztahy a práce s daty**
- Geometrie v rovině a v prostoru**

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, od 3. roč. je to 1 hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace.
- Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů.
- Rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů.
- Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů.
- Vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu.
- Vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely.
- Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.
- Přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu.

- Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby.
- Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení:

Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní:

Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální:

Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným

žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské:

Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní:

Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání

OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj

OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 9 :Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 4 : *Vztah člověka k prostředí*: – řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

3. Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	4+1	4 + 2	4+2	4+2	4+2	29(20+9)

Vzdělávací obsah předmětu matematika v 1-3. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	4+1

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.
	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.
	Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.
	Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.
	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.
	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.
	Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.
	Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.
	Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 1. ročníku směřuje k:

Číslo a početní operace

- Vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru.
- Používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru.
- Čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší.
- Užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose.
- Pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20.
- Řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruh.
- Závislosti a práce s daty
- Rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní.
- Základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Číslo a početní operace			
<i>OVO 1: používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 10, do 20</i> <i>DV: využívá matematické pomůcky</i>	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za,	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i></p> <p><i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i></p> <p><i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i></p> <p><i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní</i></p>	<p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20</i></p> <p><i>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</i></p> <p><i>DV: využívá matematické znaky</i></p> <p><i>DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20</i></p> <p><i>DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky</i></p> <p><i>DV: zapisuje příklady a provádí</i></p>	<p>postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru</p> <p>Využívání názorných pomůcek: domínové karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. Znaků a symbolů.</p> <p>Psaní jednotlivých čísel 0 – 20.</p> <p>Číselná osa, znázornění čísel</p> <p>Určování čísel na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy</p> <p>Vyvození +, - na názorných příkladech.</p> <p>Sčítání, odčítání do 5, do 10</p> <p>Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti. Využívání početních situací</p>	<p><i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>operace</i>	<i>zkoušky správnosti výpočtu</i> <i>DV: využívá komutativnosti</i> <i>DV: sestaví jednoduché slovní úlohy</i> <i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 10: orientuje se v čase</i> <i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i> <i>OVO 12: doplňuje posloupnosti čísel</i>	<i>DV: určí části dne, doba spánku, doba denní</i> <i>DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</i> <i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</i> <i>DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose.</i> <i>DV: určí místo v řadě</i>	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	<i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <i>EV 4: vztah člověka a prostředí</i>
Geometrie			
<i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</i>	<i>DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.</i>	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Rovinné útvary krychle, kvádr, koule,	<i>OSV 1 –Rozvoj schopností poznávání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 16: porovnávání velikostí útvarů</i></p> <p><i>OVO 17: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i></p>	<p><i>DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů</i></p> <p><i>DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky</i></p> <p><i>DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar</i></p> <p><i>DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i></p>	<p>jehlan</p> <p>Stavebnice- určování rovinných útvarů-kvádr, krychle .....</p> <p>Modelování rovinných útvarů,vyhledávání ve svém okolí,použití stavebnic, vytváření stavebních celků</p>	<p><i>OSV 9 – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci</i></p>

Vzdělávací obsah předmětu matematika v 1. - 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období - 2. ročník
Počet hodin:	4+2
Učební texty:	

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 2. ročníku ZV Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

1.	Sčítá a odčítání do 20 s přechodem přes desítku.
2.	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100.

3.	Užívá lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose.
4.	Pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky.
5.	Řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

Závislosti a práce s daty

6.	Počítání s penězi, bankovky, mince do 100
7.	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života (.využití her na obchod).
8.	Názorné zavedení násobilky 1,2,3,4.5.10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel.

Geometrie v rovině a v prostoru

9.	manipulace s pravítkem, rýsování přímky, lomené čáry
10.	rýsování a měření úsečky v cm, měření m
11.	modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 1 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku</i> <i>DV: poznává jednotlivá čísla do 100</i>	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, ovednosti pro učení</i>
<i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: určí počet daného čísla do 100</i> <i>Zapiše a přečte všechna čísla do 100</i> <i>DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100</i>	Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném	<i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i></p> <p><i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i></p> <p><i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i></p>	<p><i>DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100</i></p> <p><i>DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla</i></p> <p><i>DV: najde a zapíše dané číslo na číselné ose</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti</i></p> <p><i>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</i></p> <p><i>DV: využívá komutativnosti</i></p>	<p>souboru</p> <p>Využívání názorných pomůcek- dominové. karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100.</p> <p>Orientace na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.</p> <p>Psaní jednotlivých čísel 20 – 100.</p> <p>Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8)</p> <p>Počítání s použitím závorek</p> <p>Doplňování a využívání komutativ-</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i>	ního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
<i>OVO 10: orientuje se v čase</i> <i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i> <i>OVO 12: doplňuje posloupnosti čísel</i>	<i>DV: dokáže určit hodiny, minuty</i> <i>DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</i> <i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</i> <i>DV: číslovky řadové</i> <i>Určí místo v řadě</i>	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života Poznávání řadových číslovek, využívání v TV	<i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <i>EV 4: vztah člověka a prostředí</i>
Geometrie			
<i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje popíše základní rovinné útvary</i>	<i>DV: Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.</i>	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule.	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>ry jednoduchá tělesa</i></p> <p><i>OVO 16: porovnávání velikostí útvarů</i></p> <p><i>OVO 1: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i></p>	<p><i>DV: narysuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.</i></p> <p><i>DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů</i></p> <p><i>DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly</i></p> <p><i>DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar</i></p> <p><i>DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i></p>	<p>Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles.</p> <p>Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček</p> <p>Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků</p> <p>Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků</p>	<p><i>OSV 9: – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci</i></p>

Vzdělávací obsah předmětu matematika ve 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období - 3. ročník
Počet hodin:	4+2
Učební texty:	

Výuka probíhá ve třídách. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1.	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.
2.	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.
3.	Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.
4.	Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.
5.	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	Oorientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.
	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.
	Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.
	Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.
	Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 3. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- Vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru.
- Používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru.
- Čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší.
- Užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose.
- Pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1000.
- Řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

Geometrie v rovině a v prostoru

- Určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec.
- Určování geometrických rovinných útvarů.
- Rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky.

- Orientace v prostoru.
- **Závislosti a práce s daty**
- Rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní.
- Základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací.
- Užití znalostí v praktickém životě.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><i>OVO 1: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i></p> <p><i>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i></p> <p><i>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i></p> <p><i>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i></p>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p> <p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i></p> <p><i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000</i></p>	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly</p> <p>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně</p> <p>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100</p> <p>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>Přirozená čísla 0 – 1 000</p> <p>Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za,</p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i></p> <p><i>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<p><i>DV: využívá matematické pomůcky</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000</i></p> <p><i>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</i></p> <p><i>DV: využívá matematické znaky</i></p> <p><i>DV: umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000</i></p> <p><i>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky</i></p>	<p>postavení čísla v číselné řadě</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru</p> <p>Využívání názorných pomůcek- dominové karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.</p> <p>Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000.</p> <p>Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Násobení dvojciferných čísel jednociferným</p> <p>Písemné sčítání dvou trojiciferných čísel</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>správnosti výpočtu</i></p> <p><i>DV: využívá komutativnosti</i></p> <p><i>DV: sestaví jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i></p>	<p>Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony</p> <p>Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p><i>OVO 10: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i></p> <p><i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i></p> <p><i>OVO 12: doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel</i></p>	<p><i>DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina</i></p> <p><i>DV: provádí odhady předběžného výsledku měření</i></p> <p><i>DV: umí narýsovat a používat tabulku násobků</i></p> <p><i>DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)</i></p>	<p>Orientace v čase, propojení s prvoukou.</p> <p>Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností.</p> <p>Provádění jednoduchých převodů času</p> <p>Praktické využívání v TV, prvouce</p> <p>Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády</p>	<p><i>OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i></p> <p><i>EV 4: vztah člověka a prostředí</i></p>
Geometrie			
<p><i>OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</i></p>	<p><i>DV: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.</i></p>	<p>Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec)</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 16:</u> porovnávání velikostí útvarů</p>	<p><u>DV:</u> Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů</p> <p><u>DV:</u> provádí jednoduché převody</p> <p><u>DV:</u> dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky</p> <p><u>DV:</u> narýsuje a změří úsečky v různých polohách</p>	<p>Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky: mm, cm, dm, m</p> <p>Přímka, úsečka, bod, průsečík</p> <p>Rýsování</p>	
<p><u>OVO 17:</u> rozezná a modeluje jedno-duché souměrné útvary v rovině</p>	<p><u>DV:</u> Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar</p> <p><u>DV:</u> Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</p>	<p>Základní prostorové útvary (kvádr, válec</p> <p>Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků</p>	<p><u>OSV 9:</u> Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci</p>

Mezi hlavní cíle matematiky 2. období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1000 000 až miliardy, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, rýsovat, soutěžit. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- Porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.
- Rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti.
- Rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat.
- Učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole.
- Uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků.
- Logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.
- Využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období čtyřmi tematickými okruhy:

- a) **Čísla a početní operace**
- b) **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- c) **Geometrie v rovině a v prostoru**
- d) **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**
- e) **Matematika se vyučuje ve všech ročnících 2. období.**

1. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu ve 2. období

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- OSV 2: *Můj vztah ke mně samé/mu:* moje učení, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3: *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4: *Psychohygienu:* hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

OSV 6: *Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí*

OSV 9: *Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence*

Morální rozvoj

OSV 10: *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu*

EV Environmentální výchova

EV 2 : *Základní podmínky života: různá měření, tabulky, grafy*

EV 4 : *Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci*

VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

VMGES 1: *Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu*

VMGES 2: *Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa*

Vzdělávací obsah předmětu matematika ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období - 4. ročník
Počet hodin:	4+2
Učební texty:	

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2. období .Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog.rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.
--	--

	Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.
	Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.
	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	Vyhledává, sbírá a třídí data.
	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

	Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici).
	Užívá jednoduché konstrukce.
	Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
	Sestrojí rovnoběžky a kolmice.
	Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.
	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry.
	Nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 4. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- Vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru.
- V používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru.
- Čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší.
- Užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose.
- Pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 10 000.
- Řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

Geometrie v rovině a v prostoru

- Určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec.
- Určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka.
- Sčítá a odčítá graficky úsečky.

- Rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky.
- Rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm.
- Orientace v prostoru, čtvercová síť.
- Osa souměrnosti.

Závislosti a práce s daty

- Rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní.
- Základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- Užití znalostí v praktickém životě.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	<i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i> <i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 z paměti i písemně	<i>OSV 1: rozvoj schopnosti poznávání – pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
<i>OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	<i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i> <i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i>	Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky	<i>OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání</i>
<i>OVO 8: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000</i>	<i>DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru</i> <i>DV: určí počet daného čísla do 10 000</i> <i>DV: snaží se využívat počtu do 10 000 v nejrůznějších životních</i>	Vytváření představ o jednotlivých	<i>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 9: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	<p>situacích</p> <p><i>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i></p> <p><i>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky</i></p> <p><i>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i></p> <p><i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i></p> <p><i>Hmotnosti dkg, kg, t</i></p> <p><i>DV: sestaví graf pomocí výsledků</i></p>	<p>číslech na základě názoru</p> <p>Přirozená čísla 0 – 10 000</p> <p>Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících</p> <p>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru</p> <p>Využívání názorných pomůcek: dominových, karet, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Písemné algoritmy početních operací</p> <p>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady</p>	<p><i>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku..</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>v tabulkách</i></p> <p><i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i></p>	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací</p> <p>Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna</p> <p>Délky – dm, m, km</p> <p>Tabulky, grafy</p> <p>Řešení slovních úloh</p> <p>Jednoduchá měření</p> <p>Práce s kalkulátorem, softwarem</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p><i>OVO 13: vyhledává a třídí data</i></p> <p><i>OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i></p>	<p><i>DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku</i></p> <p><i>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</i></p>	<p>Práce s tabulkami, zápisy, řešení</p> <p>Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce</p> <p>Práce s diagramem</p> <p>Praktické využívání v TV, přírodo-</p>	<p><i>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: pokouší se o sestavení diagramu</i>	vědě	
Geometrie			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh</i> <i>DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti</i> <i>DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy</i> <i>DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry</i> <i>DV: pracuje s krychlemi</i>	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	<i>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu</i> <i>VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</i>

Vzdělávací obsah předmětu matematika ve 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	4+2

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- Uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe, ale i pro společnost, která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.
- Používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru.
- Ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší.
- Užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose.
- Pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000.
- Řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.
- Získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

Geometrie v rovině a v prostoru

- Určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec, jehlan, krychle.
- Poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru).
- Učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů.
- Rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky.
- Zdokonalení svého grafického projevu.

Závislosti a práce s daty

- Rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní.
- Základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací.
- Užití znalostí v praktickém životě.
- Využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- Řešení jednoduchých praktických slovních úloh.
- Porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 z paměti i písemně</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p> <p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i></p>	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly</p> <p>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 z paměti i písemně</p> <p>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100</p> <p>Písemné násobení dvojciferným a trojciferným činitelem</p> <p>Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky</p> <p>Písemné dělení jednociferným dělitelem</p> <p>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>Přirozená čísla 0 – 1 000 000</p>	<p><i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání - pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i></p>
<i>OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	<p><i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p>	<p>Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících</p>	<p><i>OSV 8: komunikace - cvičení pozornosti a aktivního naslouchání</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> <i>snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích</i></p> <p><u>DV:</u> <i>Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i></p> <p><u>DV:</u> <i>umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony</i></p> <p><u>DV:</u> <i>Snaží se odhadovat výsledek</i></p> <p><u>DV:</u> <i>porovnává čísla dané skupiny,</i></p>	<p>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů</p> <p>Zaokrouhlování do milionu. Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Písemné algoritmy početních operací</p> <p>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000 Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací</p> <p>Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna</p>	<p><u>OSV 3:</u> <i>osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i></p> <p><u>OSV 10:</u> <i>morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti,</i></p>
<p><u>OVO 8:</u> <i>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><u>OVO 9:</u> <i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých</i></p>			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p>	<p><i>využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i></p> <p><i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i></p> <p><i>Hmotnosti dkg, kg, t</i></p> <p><i>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</i></p> <p><i>DV: řeší složené slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20.</i></p> <p><i>Vi jak se číslice odvozují</i></p> <p><i>Zná znaky římských čísel</i></p> <p><i>DV: Převádí celá čísla na zlomky</i></p> <p><i>DV: Určí část z celku</i></p>	<p>Délky – dm, m, km</p> <p>Tabulky, grafy</p> <p>Řešení slovních úloh</p> <p>Jednoduchá měření</p> <p>Práce s kalkulátorem, softwarem</p> <p>Římské číslice</p> <p>Číslice L, C, D, M</p> <p>Čtení letopočtů</p> <p>Zlomky</p> <p>Základní počítání a převody</p> <p>Desetinná čísla – základní poznatky</p> <p>Zajímavé matematické úlohy</p>	<p><i>zvládnutí učebních problémů vázaných na látku</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV</u>: zapiše desetinné číslo</p> <p><u>DV</u>: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p><u>OVO 13</u>: vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p><u>OVO 14</u>: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel</p>	<p><u>DV</u>: vyhledá si autobusové a vlakové spoje</p> <p><u>DV</u>: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</p> <p><u>DV</u>: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf</p> <p><u>DV</u>: pokouší se o sestavení diagramu</p>	<p>Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků.</p> <p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Práce s diagramem</p> <p>Praktické využívání v TV, přírodovědě</p>	<p><u>EV 3</u>: lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
Geometrie			
<p><u>OVO 18</u>: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary –(čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jedno-duché konstrukce</p>	<p><u>DV</u> : sestrojí čtverec, obdélník</p> <p><u>DV</u>: rozumí trojúhelníkové nerovnosti</p> <p><u>DV</u>: dokáže narýsovat daný trojúhelník</p>	<p>Konstrukce čtverce, obdélníku</p> <p>Trojúhelníková nerovnost</p> <p>Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovno-</p>	<p><u>OSV 1</u>: Rozvoj schopností poznávání</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 19</u>: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran</p>	<p><u>DV</u>: dokáže narysovat součet, rozdíl, násobek úseček</p> <p><u>DV</u>: rýsuje a určuje délku lomené čáry</p> <p><u>DV</u>: dokáže označit přímkou, polopřímkou, úsečkou, určí rozdíly</p> <p><u>DV</u>: vypočítá obvod obdélníku, čtverce</p> <p><u>DV</u>: narysuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník</p>	<p>ramenný)</p> <p>Grafický součet, rozdíl, násobek úseček</p> <p>Rýsování přímkou, polopřímkou, úsečkou, lomené čáry</p> <p>Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků</p> <p>Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků</p>	<p><u>OSV 3</u>: Cvičení sebekontroly, vůle</p>
<p><u>OVO 20</u>: sestrojí rovnoběžky</p>	<p><u>DV</u>: rýsuje kolmice pomocí kružítka</p> <p><u>DV</u>: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles</p>	<p>Čtvercová síť</p> <p>Výpočty obsahu</p>	
<p><u>OVO 21</u>: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p>	<p><u>DV</u>: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu</p> <p><u>DV</u>: vysvětlí rozdíl obvod x obsah</p>	<p>Výsledky obvodů x obsahů porovnávání</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 22: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	<i>DV : narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti</i>	Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	<i>OSV 6: Sociální rozvoj- komunikace, cvičení pozorování</i>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1.stupně</i>	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady	

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1.	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.
2.	Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.
3.	Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.
	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	Vyhledává, sbírá a třídí data.
	Sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

	Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici).
	Užívá jednoduché konstrukce.
	Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.
	Sestrojí rovnoběžky a kolmice.
	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

	Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry.
	Nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

5.3 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka 1. – 3. ročník

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví.

Prvok je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu je má připravit do života tak, aby byly **dobře zorientovány ve světě**, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí **pozorovat a pojmenovávat** věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je **vlastní prožitek žáků** vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s **praktickou zkušeností** pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. **Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními.** Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si **svoji odpovědnost** za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- **utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti**
- **orientaci ve světě informací** a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- **rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech**, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- **poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání** na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- **samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích,** k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- **utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům** a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- **přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí**
- objeovávání a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a **v čem by v budoucnu mohl uspět**
- **poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí,** k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy

- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

Učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

Učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

Učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitelka je žákům rádcem a tím

vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislosti a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím je učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- SV 1 *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
SV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
SV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení
SV 4 *Psychohygienu:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
SV 5 *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- SV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
SV 7 *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
SV 8 *Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
SV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- SV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
SV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

DO Výchova demokratického občana

- DO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

kV Multikulturní výchova

- kV 2 *Lidské vztahy:* právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

V Environmentální výchova:*EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina**EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,**V 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině**EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,***V Mediální výchova:***MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení**V 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot**MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky**MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě***Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy:**

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	2	2	2	--	--	6

Vzdělávací obsah předmětu v 1. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	2 hodiny
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku

- Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti.
- Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní.
- Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce).
- Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí.
- Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny).
- Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem.
- Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence.
- Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.
	Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí.
	Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.

LIDÉ KOLEM NÁS

	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.
	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.
	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.

LIDÉ A ČAS

	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
	Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.

ROZMANITOST PŘÍRODY

	Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

13.	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.
16.	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc
17.	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.
18.	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.
- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevnování preventivního chování.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy</i> <i>DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole</i> <i>DV: orientuje se v prostředí školy</i>	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve	<i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování</i> <i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“</p> <p><u>DV:</u> zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici</p> <p><u>DV:</u> přechází silnici na bezpečném místě</p> <p><u>DV:</u> orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina</p>	škole, činnosti ve škole	
<p><u>OVO 3:</u> rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p><u>DV:</u> rozlišuje typy domů, bytů</p> <p><u>DV:</u> rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou</p> <p><u>DV:</u> uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest</p>	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	<p><u>VDO 2:</u> <i>Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</i></p>
Lidé kolem nás			
<p><u>OVO 4:</u> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</p>	<p><u>DV:</u> rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc)</p> <p><u>DV:</u> vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností</p> <p><u>DV:</u> vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si rozdíl mezi právem</p>	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině</p> <p>oslavy a zvyky v rodině</p> <p>soužití lidí - komunikace v rodině</p>	<p><u>OSV 7:</u> <i>Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)</i></p> <p><i>DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti</i></p>	<p>projevy lásky a citu, pomoc slabým</p>	
<p><i>OVO 6: projevuje toleranci k při-rozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i></p>	<p><i>DV: podílí se na vytváření pravidel soužití</i></p> <p><i>DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů</i></p> <p><i>DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele</i></p> <p><i>DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování</i></p> <p><i>DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)</i></p> <p><i>DV: tyto rozdíly se snaží respektovat</i></p> <p><i>DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností</i></p>	<p>Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování</p> <p>Chování lidí : pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování</p> <p>právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy</p> <p>povinnosti: v rodině, ve škole</p>	<p><i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné po-znávání ve třídě</i></p> <p><i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i></p> <p><i>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i></p>
Lidé a čas			
<p><i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i></p>	<p><i>DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra)</i></p> <p><i>DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje dny v týdnu</i></p>	<p>Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období</p>	<p><i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</i></p> <p><i>OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)</i>		<i>problému, hledání pomoci při potížích</i>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<p><i>DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody)</i></p> <p><i>DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování</i></p> <p><i>DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce)</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si tradiční význam svátků</i></p>	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje</i>
<i>OVO 10: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<p><i>DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy</i></p> <p><i>DV: rozlišuje strom, keř a bylinu</i></p> <p><i>DV: zná základní části stromu a byliny</i></p> <p><i>DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka</i></p>	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	<i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV</u>: zná domácí i volně žijící zvířata</p> <p><u>DV</u>: pojmenuje mláďata domácích zvířat</p>		
<p><u>OVO 11</u>: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p><u>DV</u>: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími</p> <p><u>DV</u>: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek</p>	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
<p><u>OVO 12</u>: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p><u>DV</u>: pojmenuje základní části lidského těla</p> <p><u>DV</u>: uplatňuje správný pitný režim</p> <p><u>DV</u>: sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity</p> <p><u>DV</u>: zná zásady správné životosprávy</p> <p><u>DV</u>: dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby)</p> <p><u>DV</u>: rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína)</p> <p><u>DV</u>: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého,</p>	<p>Lidské tělo – životní potřeby a projevy</p> <p>péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc</p>	<p><u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</p> <p><u>OSV 4: Psychohygiena:</u> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>poskytnutí základního ošetření)</p> <p><i>DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního)</i></p>		
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	<p><i>DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování</i></p> <p><i>DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých</i></p>	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání)	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i>
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<p><i>DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami</i></p> <p><i>DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka)</i></p> <p><i>DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí</i></p>	Osobní bezpečí; krizové situace	
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla silničního provozu</i>	<p><i>DV: ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy</i></p> <p><i>DV: pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci</i></p> <p><i>DV: zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici</i></p> <p><i>DV: připravuje se na roli cyklisty – jízda v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole</i></p> <p><i>DV: zná základní povinnou výbavu</i></p>	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>jízdního kola</i>		

Vzdělávací obsah předmětu ve 2. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	období – 2. ročník
Počet hodin:	2 hodiny

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí **vhodné motivace** dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

- Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy.
- Náš rok: orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám.
- Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích.
- Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak.
- Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny.
- Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní.
- Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.
	Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí.
	Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost.

LIDÉ KOLEM NÁS

	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.
	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.
	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.

LIDÉ A ČAS

	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
	Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.

ROZMANITOST PŘÍRODY

	Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných .
	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.
	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.
	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.

- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- O uznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevnování preventivního chování.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<p><i>DV: popíše svoji cestu do školy</i></p> <p><i>DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor</i></p> <p><i>DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných</i></p> <p><i>DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat</i></p>	<p>Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka</p> <p>Bezpečná cesta do školy</p>	<p><i>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolu-práci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</i></p> <p><i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i></p>
<i>OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost</i>	<p><i>DV: popíše svůj domov (byt, dům)</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení</i></p> <p><i>DV: nakreslí jednoduchý plánec svého domova</i></p> <p><i>DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem</i></p> <p><i>DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení</i></p>	<p>Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město</p> <p>Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města</p>	<p><i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i></p>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných</i>	<p><i>DV: zná role rodinných příslušníků</i></p> <p><i>DV: orientuje se v širších rodinných</i></p>	<p>Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přá-</p>	<p><i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respekto-</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	<i>vztazích (sestřenice, teta, strýc)</i> <i>DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí)</i> <i>DV: vyjmenuje povolání členů rodiny</i> <i>DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní</i> <i>DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství</i>	telství (pomoci) Známi a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry	<i>vání, podpora, pomoc</i>
<i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<i>DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku</i> <i>DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků</i> <i>DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách</i>	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	<i>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i> <i>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</i>
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, pří-</i>	<i>DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...)</i> <i>DV: určuje celé hodiny, půlhodiny,</i>	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko)	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
tomnosti a budoucnosti	čtvrthodiny <i>DV:</i> vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity <i>DV:</i> vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí) <i>DV:</i> přiřadí členy rodiny k časovým pojmům <i>DV:</i> znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny	Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří Rodokmen	<i>OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<i>DV:</i> pozoruje přírodu v ročních obdobích <i>DV:</i> svá pozorování zapíše domluvenými značkami <i>DV:</i> pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst) <i>DV:</i> ptáci stěhovaví a přezimující <i>DV:</i> stromy opadavé a neopadavé <i>DV:</i> dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz	Proměny přírody Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<p><i>DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule</i></p> <p><i>DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod,</i></p> <p><i>DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka</i></p> <p><i>DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce</i></p> <p><i>DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka</i></p> <p><i>DV: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu</i></p> <p><i>DV: ví proč a jak jsou užitečné včely</i></p> <p><i>DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové</i></p> <p><i>DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu)</i></p> <p><i>DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí</i></p> <p><i>DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě</i></p> <p><i>DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí</i></p>	<p>Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka</p> <p>Zemědělské plodiny</p> <p>Pokojové rostliny</p>	<p><i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na pro-středí, odpady a hospodaření s odpa-dy, ochrana přírody, změny v krajině</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>staráme</p> <p><u>DV</u>: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny)</p> <p><u>DV</u>: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce</p> <p><u>DV</u>: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam</p> <p><u>DV</u>: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevel, výrobky</p> <p><u>DV</u>: ví, co dává les člověku</p> <p><u>DV</u>: pozná stromy jehličnaté a listnaté</p> <p><u>DV</u>: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme</p> <p><u>DV</u>: zná ptáky a zvířata žijící v lese</p> <p><u>DV</u>: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby</p> <p><u>DV</u>: vysvětlí, co můžeme vyčistit z paře-zu</p> <p><u>DV</u>: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště</p> <p><u>DV</u>: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece</p> <p><u>DV</u>: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě</p> <p><u>DV</u>: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek</p>	<p>Domácí mazlíčci</p> <p>Péče o zvířata v zajetí – podmínky života</p> <p>Chráněné rostliny</p> <p>Chránění živočichové</p> <p>Ekosystém – louka</p> <p>Ekosystém – pole</p> <p>Ekosystém – les</p>	<p><u>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</u></p> <p><u>EV 1: Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</u></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		<p>Ochrana životního prostředí – les</p> <p>Péče o své zdraví</p> <p>První pomoc při otravě</p> <p>Ekosystém – rybník, řeka</p>	<p><i>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na pro-středí, odpady a hospodaření s odpa-dy, ochrana přírody, změny v krajině</i></p> <p><i>EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i></p> <p><i>EV 1: Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i></p>
<p><i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednodu-chých nástrojů a přístrojů</i></p>	<p><i>DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka)</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</i></p> <p><i>DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě</i></p> <p><i>DV: pozoruje přeměnu vody v páru</i></p> <p><i>DV: pozoruje přeměnu páry na vodu</i></p>	<p>Semeno - rostlina</p> <p>Koloběh vody v přírodě</p> <p>Ochrana životního prostředí – voda</p>	<p><i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů</i></p> <p><i>OSV 9: Kooperace a kompetice: roz-voj individuálních a sociálních doved-ností pro kooperaci</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na roč-ním období</i></p> <p><i>DV: zakládá herbář</i></p>	<p>Teplota vody</p> <p>Teplota vzduchu</p> <p>Herbář</p>	
Člověk a jeho zdraví			
<p><i>OVO 12: uplatňuje základní hygienic-ké, režimové a jiné zdravotně preven-tivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i></p>	<p><i>DV: popíše své hygienické návyky během dne</i></p> <p><i>DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čisticí prostředky, prací prostředky</i></p> <p><i>DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě</i></p> <p><i>DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny</i></p> <p><i>DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme</i></p> <p><i>DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek</i></p> <p><i>DV: porovnává funkci vnitřních</i></p>	<p>Lidské tělo – vnitřní orgány</p> <p>Hygiena a čistota</p> <p>Pořádek a čistota</p> <p>Péče o zdraví</p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i></p> <p><i>OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i></p> <p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>orgánů se životem rostlin a zvířat</i>		<i>problémů</i>
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných</i>	<p><i>DV: ví, co je úraz (jak vzniká)</i></p> <p><i>DV: ví, jak přivolat pomoc</i></p> <p><i>DV: zná základní vybavení lékárničky, ví, kdo je školní zdravotník</i></p> <p><i>DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům</i></p> <p><i>DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé</i></p>	<p>Péče o zdraví</p> <p>Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112</p> <p>Pravidla chování</p> <p>Dětské nemoci</p>	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i>
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<p><i>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně</i></p> <p><i>DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem</i></p> <p><i>DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda</i></p> <p><i>DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím</i></p>	<p>Osobní bezpečí: rizikové prostředí</p> <p>Osobní bezpečí: služby odborné pomoci</p>	<p><i>OSV 8: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</i></p> <p><i>MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)</i>	Brutalita a násilí v médiích	významných hod-not
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	<i>DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec</i> <i>DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách</i> <i>DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě</i>	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu Hromadná doprava	<i>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
<i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých</i> <i>DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů</i>	Situace hromadného ohrožení	<i>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Vzdělávací obsah předmětu ve 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	období – 3. ročník
Počet hodin:	2hodiny

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále **bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti**. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny **základy další výchovy a vzdělávání**.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

- Místo, kde žijí - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany.
- Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství, náboženství.
- Neživá příroda - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života.
- Živá příroda - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy.
- Živočichové - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata.
- Člověk - správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování.
- Ochrana přírody a životního prostředí - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana.
- Dopravní výchova - dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.
	Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí.
	Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.

LIDÉ KOLEM NÁS

	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.
	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.
	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.

LIDÉ A ČAS

	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.
	Pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.

ROZMANITOST PŘÍRODY

	Pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.
	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.
	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

13.	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným 14. chováním a činnostmi vztah ke zdraví.
	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných .
	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě.
	Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.
	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.
- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	<i>DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství</i> <i>DV: řekne a napíše celou svoji adresu</i> <i>DV: pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení</i> <i>DV: nakreslí jednoduchý plán svého bytu</i> <i>DV: popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy</i> <i>DV: do plánu vyznačí i polohu vý-</i>	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	<i>VDO 2: přijímá odpovědnost za své chování</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>znamných budov</p> <p><u>DV</u>: řekne a zakreslí nebezpečná místa</p> <p><u>DV</u>: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy</p>		
<p><u>OVO 2</u>: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí</p>	<p><u>DV</u>: vypráví zajímavosti z historie své obce</p> <p><u>DV</u>: vyjmenuje významné historické památky své obce</p> <p><u>DV</u>: mapuje okolí školy a bydliště</p> <p><u>DV</u>: nakreslí jednoduchý orientační plánek</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty</p> <p><u>DV</u>: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě</p> <p><u>DV</u>: pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města</p>	<p>Obec</p> <p>Minulost a současnost obce</p> <p>Rozdíly mezi městem a vesnicí</p> <p>Mapa</p>	<p><u>MV 1</u>: hledání rozdílů mezi různými sděleními</p> <p><u>OSV 5</u>: nápady, originalita, tvořivost</p>
<p><u>OVO 3</u>: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a roz-</p>	<p><u>DV</u>: ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě</p> <p><u>DV</u>: pozná rozdíl mezi rybníkem</p>	<p>Plán obce a blízkého okolí</p> <p>Značky na mapě</p>	<p><u>ENV 3</u>: doprava a životní prostředí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>manitost</i>	<p><i>a nádrží</i></p> <p><u>DV</u>: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová..)</p> <p><u>DV</u>: uvědomuje si estetické hodnoty přírody</p> <p><u>DV</u>: srovnává různé prvky výstavby (historické-současné, cihlové – panelové)</p>	<p>Příroda v okolí obce</p> <p>Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy</p>	<p><u>ENV 4</u>: naše obec, náš životní styl</p>
Lidé kolem nás			
<u>OVO 4</u> : rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<p><u>DV</u>: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina</p> <p><u>DV</u>: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany</p> <p><u>DV</u>: hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti</p>	<p>Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice</p> <p>Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině</p>	<p><u>OSV 7</u>: dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc</p> <p><u>MkV 2</u>: právo všech lidí žít společně</p>
<u>OVO 5</u> : odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<u>DV</u> : zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání	<p>Povolání, práce, řemesla</p> <p>Fyzická a psychická práce</p>	<u>VDO 2</u> : přijímat odpovědnost za svůj život

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv)</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací</i></p>	Relaxace – volný čas	
<i>OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<p><i>DV: naslouchá různým názorům spolužáků</i></p> <p><i>DV: vychází vstřícně přiměřeným požadavkům</i></p> <p><i>DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie</i></p>	<p>Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností</p> <p>Spolužáci s různým zdravotním postižením</p>	<p><i>OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě</i></p> <p><i>OSV 7: respektování</i></p> <p>OSV 8: pravda a lež</p>
Lidé a čas			
<i>OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<p><i>DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář</i></p> <p><i>DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny</i></p> <p><i>DV: popíše různá měřidla času</i></p> <p><i>DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách</i></p>	Orientace v čase, časový řád	<p><i>OSV 3: organizace vlastního času</i></p> <p><i>OSV 4: dobrá organizace času</i></p>
<i>OVO 8: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i>	<p><i>DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost</i></p> <p><i>DV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní</i></p> <p><i>DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím</i></p>	<p>Jak žili lidé dříve</p> <p>Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti</p> <p>Regionální báje a pověsti</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<p><i>DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu</i></p> <p><i>DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi</i></p> <p><i>DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích</i></p> <p><i>DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu</i></p> <p><i>DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody</i></p> <p><i>DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě</i></p>	<p>Neživá příroda – podmínky života na Zemi</p> <p>Slunce – Země</p> <p>Voda</p> <p>Světlo, teplo</p> <p>Teplota</p> <p>Vzduch</p>	<i>ENV 2: voda, ovzduší, energetické zdroje</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí	<i>ENV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí</i>
<i>OVO 10: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	<i>DV: rozlišuje užité přírodniny</i> <i>DV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou</i> <i>DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže</i> <i>DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou</i> <i>DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin</i> <i>DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování</i> <i>DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny</i> <i>DV: jednoduchým způsobem popíše</i>	Živá a neživá příroda Výživa rostlin Chráněné rostliny a živočichové	<i>ENV 3: ochrana přírody</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými</i></p> <p><i>DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin</i></p>	<p>Kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p>Dřeviny – stromy a keře</p> <p>Bylina</p> <p>Houby</p>	
<p><i>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i></p>	<p><i>DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla</i></p> <p><i>DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování</i></p> <p><i>DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota</i></p> <p><i>DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy z pozorování a měření</i></p>	<p>Pracovní nástroje a jejich užívání</p> <p>Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota</p>	<p><i>OSV 10: řešení učebních problémů</i></p> <p><i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i></p>
Člověk a jeho zdraví			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i></p>	<p><i>DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců</i> <i>DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím</i> <i>DV: učí se respektovat odlišné pohlaví</i> <i>DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí</i> <i>DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat</i> <i>DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa</i> <i>DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky)</i> <i>DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek</i></p>	<p>Lidské tělo</p> <p>Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Návykové látky</p>	<p><i>OSV 2: moje tělo, co o sobě vím</i></p> <p><i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	<p><i>DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím</i></p> <p><i>DV: respektuje pravidla kolektivních her</i></p> <p><i>DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu</i></p>	<p>Nemoc a úraz</p> <p>Zdravá výživa</p> <p>Pravidla při hrách, první pomoc</p> <p>Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu</p>	<p><i>VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování</i></p>
<i>OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu ne-příjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	<p><i>DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince</i></p> <p><i>DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci</i></p> <p><i>DV: ví, kam se obrátí o pomoc či radu</i></p>	<p>Osobní bezpečí</p> <p>Komunikace s neznámým jedincem</p> <p>Instituce a organizace poskytující pomoc</p>	<p><i>OSV 7: podpora, pomoc</i></p> <p><i>OSV 8: předstírání v komunikaci</i></p>
<i>OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	<p><i>DV: respektuje pravidla silničního provozu</i></p> <p><i>DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat</i></p> <p><i>DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec</i></p> <p><i>DV: připravuje se na roli cyklisty</i></p> <p><i>DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu</i></p> <p><i>DV: jako cyklista používá správné</i></p>	<p>Pravidla silničního provozu</p> <p>Hromadné dopravní prostředky</p>	<p><i>VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>ochranné prostředky</i>	Jsem chodec Budu cyklista	
<i>OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech</i> <i>DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)</i>	Mimořádné události Cvičný poplach	<i>OSV 7: naslouchání, respektování</i>

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. **Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace**, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů:

- Mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti.
- Patřím k svému národu, jsem na něj hrdý.
- Vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost.
- Mám úctu k lidským právům a demokracii.

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- Pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady.
- Použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších.
- Pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území .
- Vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech.
- Poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

Orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.

Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.

Poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů.

Samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů).

Utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.

Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů:

Učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

Učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitelka poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

Učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitelka je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitelka umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

Učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitelka umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní:

Učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitelka předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

Výchova demokratického občana:

2 *Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)*

Multikulturní výchova:

Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

Mediální výchova:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

3. Učební plán předmětu VLASTIVĚDA v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
vlastivěda				1	2	3

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník
Časová dotace	1

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.
	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
4.	Rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.
	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.

LIDÉ KOLEM NÁS

	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci.
	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.
	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.
	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.
	Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).

LIDÉ A ČAS

	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.
	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.
	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.
	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

ROZMANITOST PŘÍRODY

	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka.
--	--

	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.
	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.
	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.
	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.
	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.
	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.
	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.
	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.
	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
	Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.
	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu **Vlastivěda** ve 4. ročníku směřuje k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech.
- Utváření ohleduplného vztahu ke kulturním a společenským výtvořům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.
- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Tématické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku

1. Světové strany: orientace v místní krajině, plán okolí školy.
2. Chci být dobrý cyklista: základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost.
3. Hospodářství: výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny.
4. Seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny.
5. Mapa České republiky, sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region, ve kterém žijí, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst.
6. Dějiny vlasti: pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědecké práce našich předků uchované v památkách.
- 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě DV: chce být dobrým cyklistou- základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost</i>	<i>Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie První pomoc BESIP – dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty</i>	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy</i>
<i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: rozlišuje světové strany na mapě DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu</i>	<i>Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy Regionální turistická mapa</i>	
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map naší republiky</i>	<i>DV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty</i>	<i>Obec, město, místní krajina</i>	<i>VMEGS 2: naše vlast a Evropa</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>do školy, navrhne řešení</p> <p><i>DV: seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny</i></p>	<p>Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu</p>	
<p><i>OVO 4: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky</i></p>	<p><i>DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.</i></p>	<p>Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)</p>	
<p><i>OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického</i></p>	<p><i>DV: seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny</i></p> <p><i>DV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny</i></p> <p><i>DV: region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst</i></p>	<p>Mapa České republiky</p> <p>Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod</p>	<p><i>VMEGS 1: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích</i></p>
<p><i>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i></p>	<p><i>DV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu</i></p> <p><i>DV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem</i></p>	<p>Regiony ČR</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>bydliště</i>		
<i>OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	<i>DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy</i> <i>DV: rozlišuje státní symboly a jejich význam,</i> <i>DV: zná místní samosprávu a státní správu</i>	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (třídní, místní, krajská), státní symboly	<i>VDO 2: základní principy demokratického státu</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</i>	<i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole</i> <i>DV: respektuje pravidla soužití v rodině,</i> <i>DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel</i> <i>DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci</i>	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	<i>VDO 2: základní principy a hodnoty demokratického systému</i> <i>VDO 4: základní kategorie fungování demokracie: zákon spravedlnost, řád, norma, právo, morálka)</i>
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí je-dnání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	<i>DV: všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení</i>	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	<i>VDO 2: Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy</i> <i>VDO 4: základní kategorie fungování demokracie</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 10: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	<i>DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výroby, zboží, obchod, peníze, ceny</i>	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
<i>OVO 12: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí</i> <i>DV: orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období</i>	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
<i>OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky</i> <i>DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků</i>	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	<i>VMEGS 3: kořeny a zdroje evropské civilizace</i>
<i>OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací)</i> <i>DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>
<i>OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: seznamuje se s pověstmi regionu i ČR</i>	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	
<i>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a vý-</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky</i>	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
znamných dnů	dnů a státních svátků		

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	2

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1.	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.
2.	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
3.	Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.
4.	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
5.	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
6.	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.

LIDÉ KOLEM NÁS

7.	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci.
8.	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.
9.	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.
10.	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.
11.	Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.

LIDÉ A ČAS

12.	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
13.	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.
14.	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifík.
15.	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík.
16.	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

ROZMANITOST PŘÍRODY

17.	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.
18.	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.
19.	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.
20.	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.
21.	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.
22.	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

23.	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.
24.	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narozením.
25.	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.
26.	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.
27.	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
28.	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
29.	Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.
30.	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování v daném věku.

Tématické okruhy předmětu Vlastivěda v 5. Ročníku

1. **Mapa: měřítko, poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě.**
2. **Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby).**
3. **Praha: hlavního města republiky, jeho minulost a současnost.**
- a. **Základní poznatky o regionech ČR: města, průmysl, zemědělství, obyvatelstvo, surovinové a energetické zdroje, zajímavosti v regionech.**
- b. **Dějiny naší vlasti: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházejí z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti - vlastenecká výchova.**
- c. **Doprava a cestování: vzájemně propojený svět, na kole jezdím bezpečně.**
- d. **Za hranicemi ČR: Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, významné cesty a objevy.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 1: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<p><i>DV: ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka</i></p> <p><i>DV: ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě</i></p>	<p>Česká republika:</p> <p>orientační body a linie mapa – poledníky a rovnoběžky</p> <p>BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty</p> <p>Cyklotezky v regionu</p>	<i>VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i>
<i>OVO 3: rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map</i>	<p><i>DV: vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehradu</i></p> <p><i>DV: pozná polohu ČR v Evropě</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy,</i></p>	<p>Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu</p> <p>Evropa a svět – kontinenty, evropské</p>	<i>VMEGS 1: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>hlavní města sousedních států, <u>DV</u>: předává poznatky získané cestováním dětí, <u>DV</u>: svět - kontinenty, lidská společnost, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, <u>DV</u>: významné cesty a objevy</p>	<p>státy, EU Cestování</p>	
<p><u>OVO 3</u>: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</p>	<p><u>DV</u>: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu <u>DV</u>: svědectví práce našich předků uchované v památkách. <u>DV</u>: seznamuje se s evropskou historií</p>	<p>Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)</p> <p>Řecké báje a pověsti,</p>	<p><u>VMEGS 1</u>: zvyky a tradice národů Evropy</p>
<p><u>OVO 4</u>: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického</p>	<p><u>DV</u>: vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu <u>DV</u>: pozná nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo <u>DV</u>: v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam</p>	<p>Evropa a EU</p>	<p><u>VMEGS 2</u>: – mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p>
<p><u>OVO 5</u>: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<p><u>DV</u>: vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest <u>DV</u>: na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu <u>DV</u>: zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí</p>	<p>Evropa a EU</p>	<p><u>VMEGS 2</u>: mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 6: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	<p><i>DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy</i></p> <p><i>DV: rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam</i></p> <p><i>DV: zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samosprávy</i></p>	<p>Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR</p> <p>Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly</p> <p>Symboly EU</p> <p>Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)</p>	<i>VMEGS 2: státní a evropské symboly</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 7: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve společnosti</i>	<p><i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole</i></p> <p><i>DV: respektuje pravidla soužití v rodině,</i></p> <p><i>DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel</i></p> <p><i>DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole)</i></p>	<p>Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská</p> <p>Práce městské a státní policie</p> <p>BESIP – dodržování pravidel silničního provozu</p>	<p><i>VDO 1: škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</i></p> <p><i>VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i></p>
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí</i>	<i>DV: všimá si, registruje a popisuje</i>	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová	<i>VDO 2: – přijímá odpovědnost za své</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	základě je schopen určit roční období <i>DV: poznává dějiny naší vlasti</i>	tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
<i>OVO 13: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky</i> <i>DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků</i> <i>DV: vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou</i>	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média, multikulturní společnost	<i>MV 1: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i> <i>MV 2: vztahy mezi kulturami</i> <i>MV 3: rovnocennost všech etnických skupin a kultur</i>
<i>OVO 14: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací)</i> <i>DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby</i>	
<i>OVO 15: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: seznamuje se se způsobem života a práce našich předků</i> <i>DV: k poznávání používá regionální specifik</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě</i>	
<i>OVO 16: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a vý-</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných</i>	<i>Současnost a minulost v našem životě:</i>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
znamných dnů	dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití	významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii	VMEGS 2: Den Evropy VMEGS 3: co Evropu spojuje a co ji rozděluje

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích:

Místo, kde žijeme;

Lidé kolem nás;

Lidé a čas;

Rozmanitost přírody;

Člověk a jeho zdraví.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí. Kromě potřeb biologických a fyzických se snažíme vyzdvihnout neméně důležité potřeby citové, duševní a duchovní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- Orientaci ve světě informací k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů.
- Samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů).
- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.
- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- Pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí.
- Negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi.
- Technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat.

- Člověk je odpovědný za techniku, při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků.
- Planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- Poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící.
- Poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu.
- Popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin.
- Změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy.
- Měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu.
- Zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, porýdit jednoduchý nákres.
- Pzorovat lupou.
- Určit živočicha či rostliny s použitím atlasu.
- V přiměřené míře třídit informace.
- Účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními.
- Používat základní úkony první pomoci.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- Učitelka vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Učitelka nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy).
- Učitelka jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitelka nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje.
- Učitelka společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

- Učitelka nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu.
- Učitelka poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- Učitelka umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu .
- Učitelka je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat.
- Učitelka umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské:

- Učitelka uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností.
- Učitelka umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- Učitelka poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel.
- Učitelka předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebeznání a sebepečení: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 *Kreativita: nápady, originalita, tvořivost*

Sociální rozvoj

OSV 6 *Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě*

OSV 7 *Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc*

OSV 8 *Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích*

OSV 9 *Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci*

Morální rozvoj

OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů*

OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování*

VDO Výchova demokratického občana:

VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)*

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 *Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)*

EV Environmentální výchova:

EV 1 *Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina*

EV 2 *Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,*

EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině*

EV 4 *Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,*

MV: Mediální výchova:

MV 1 *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení*

MV 2 *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot*

MV 3 *Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky*

MV 4 *Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě,*

3. Učební plán předmětu PŘÍRODOVĚDA v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
přírodověda				1	2	3

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. ročníku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	období – 4. ročník
Počet hodin:	1 hodina

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.
	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
	Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.
	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.

LIDÉ KOLEM NÁS

	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci.
40.	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném
	41. postupu a řešení se spolužáky.

	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.
	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.
	Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).

LIDÉ A ČAS

	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
47.	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.
	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.
	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.
	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

ROZMANITOST PŘÍRODY

52.	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.
	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.
	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.
	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.
	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.
	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.
	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.
	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.
	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.
	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.
	Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.

	Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.
--	--

Tématické okruhy Přírodovědy ve 4. ročníku:

1. Země – Země, vesmír, Slunce, planety, družice Země, Měsíc, lety do vesmíru (základní informace).
2. Podmínky života na Zemi – sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda.
3. Živá příroda – rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života.
4. Význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny.
5. Člověk – základní ústrojí lidského těla: trávicí, dýchací, oběhové a močopohlavní, jejich funkce v závislosti na nezbytných podmínkách života, péče o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech.
6. Technika – elektrické přístroje a dětské hračky, bezpečnost při manipulaci s přístroji.
7. Ekologie – (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka.
8. Měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota.

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. ročníku směřuje k:

- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně.
- Přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v pří-</i>	<i>DV: zná světové strany</i> <i>DV: rozlišuje světové strany v přírodě</i>	<i>Okolní krajina:</i> světové strany	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si</i> <i>OSV 2: moje tělo, moje psychika,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
rodě	podle přírodních jevů (hvězdy, mraveniště, stromy...) <i>DV:</i> přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě <i>DV:</i> zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <i>DV:</i> zná zásady poskytnutí první pomoci	orientační body a linie mapa lidské tělo první pomoc	<i>OSV 9:</i> řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci <i>VDO 1:</i> demokratické vztahy
<i>OVO 3:</i> vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky	<i>DV:</i> přiřadí barvy na mapě k přírodním podmínkám <i>DV:</i> srovnává přírodní podmínky v okolí svého bydliště s krajskými (regionálními)	Okolní krajina: Místní oblast: vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočiš-stvo-zvláštnosti Obec: poloha v krajině, význačné přírodní body v okolí	<i>EV 1:</i> lidské sídlo (umělý ekosystém) <i>EV 3:</i> zemědělství a doprava a životní prostředí <i>EV 4:</i> naše obec
<i>OVO 4:</i> vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody	<i>DV:</i> zná chráněné krajinné oblasti, území v okolí obce (v nejbližším regionu)	Okolní krajina: působení lidí na krajinu orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	<i>EV 4:</i> náš životní styl, životní prostředí a zdraví
<i>OVO 5:</i> zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	<i>DV:</i> vypravuje svých prožitcích <i>DV:</i> porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím (region, kraj)	Okolní krajina: tvary zemského povrchu rozšíření půd, zemědělství zajímavosti	<i>ENV 3:</i> zemědělství a životní prostředí
Lidé kolem nás			
<i>OVO 8:</i> rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci	<i>DV:</i> zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině <i>DV:</i> uvědomuje si mezigenerační vztahy (nejbližší příbuzenstvo) <i>DV:</i> umí vysvětlit jednotlivé zamě-	Rodina: role v rodině, příbuzenské a me-zigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání a volný čas	<i>OSV 3:</i> plánování učení a hry, stanovování osobních cílů <i>OSV 7:</i> péče o dobré vztahy

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>stnání členů rodiny</p> <p><i>DV:</i> popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy</p> <p><i>DV:</i> definuje rodinná pravidla slušného chování</p> <p><i>DV:</i> pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny</p>	<p>Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování</p>	<p>v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc</p>
<p><i>OVO 9:</i> rozpozná ve svém okolí jednání a chování (ve vztahu k přírodě), která se tolerovat nemohou</p>	<p><i>DV:</i> zná zásady ochrany životního prostředí</p> <p><i>DV:</i> začíná si uvědomovat důležitost třídění odpadu (informační zdroje)</p> <p><i>DV:</i> uvědomuje si rozdíl mezi soukromým a státním</p> <p><i>DV:</i> posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě</p>	<p>Chování lidí:</p> <p>Ochrana životního prostředí</p> <p>Třídění odpadu</p> <p>Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě</p> <p>Základní globální problémy – problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti</p>	<p><i>EV 3:</i> odpady a hospodaření s odpa-dy, ochrana přírody,</p> <p><i>EV 4:</i> ekologický problém a způsoby řešení</p>
<p><i>OVO 11:</i> poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce</p>	<p><i>DV:</i> uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů</p> <p><i>DV:</i> aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí</p> <p><i>DV:</i> chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád</p> <p><i>DV:</i> aplikuje jednoduché třídění odpadu</p> <p><i>DV:</i> uvědomuje si živelné pohromy</p>	<p>Právo a spravedlnost:</p> <p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, chování lidí ve vztahu k přírodě</p> <p>Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)</p>	<p><i>EV 3:</i> – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes)</p> <p><i>EV 4:</i> možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>a ekologické katastrofy</i></p> <p><i>DV: důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou</i></p> <p><i>DV: znečištění ovzduší, vhodné chování v případě zvýšené koncentrace</i></p> <p><i>DV: ekologické druhy dopravy</i></p> <p><i>DV: opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu)</i></p>		
Lidé a čas			
<i>OVO 13: využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací ke zdůvodnění základního významu chráněných částí přírody</i>	<p><i>DV: vyhledává informace o přírodních podmínkách regionu</i></p> <p><i>DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice</i></p>	Základní globální problémy	<i>EV 4: prostředí a zdraví</i>
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody</i>	<p><i>DV: základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů)</i></p> <p><i>DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy</i></p>	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	<i>ENV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 18: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru rozdělení času a střídání ročních období</i>	<p><i>DV: chápe vztahy mezi planetami,</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje planety sluneční soustavy</i></p> <p><i>DV: vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru</i></p>	Vesmír a Země: Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období	
<i>OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu</i>	<p><i>DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech,</i></p> <p><i>DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i></p>	Živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života základní skupiny živočichů, zastupci a jejich poznávání stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem význam přírody pro člověka význam chovu domácích zvířat živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO potravní závislosti v přírodě rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	<i>ENV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl</i>
<i>OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.</i>	<p><i>DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy</i></p> <p><i>(voda, vzduch, půda, světlo – tma)</i></p>	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Den a noc, roční období Význam ovzduší, vodstva, půd, rost-	<i>EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		linstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí	
<i>OVO 21: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</i>	<i>DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)</i>	Nerosty a horniny: hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: výskyt, vlastnosti a formy vody oběh vody v přírodě Vzduch: vlastnosti, složení, proudění význam pro život hoření látek	<i>ENV 2: přírodní zdroje vlivy na prostředí</i>
<i>OVO 22: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	<i>DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny, zakládá herbář</i>	Látky a jejich vlastnosti: třídění látek změny látek a skupenství vlastnosti porovnání látek vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) Herbář	<i>OSV 1: cvičení pro řešení problému</i> <i>OSV 5: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 23: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu</i>	<i>DV: zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci)</i> <i>DV: ví, co je zdravý způsob života</i>	Lidské tělo: základní stavba (smyslové vnímání)	<i>OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>bu života</i>	<i>(životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc - úraz, úrazová zábrana)</i> <i>DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl</i>	Péče o zdraví, zdravá výživa	<i>MV 1 – kritický přístup k reklamnímu sdělení</i>
<i>OVO 24: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	<i>DV: uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost</i>	Lidské tělo, vývoj lidského těla	<i>OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin</i>
<i>OVO 25: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob; uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	<i>DV: sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy</i>	Denní režim učení a volný čas pomoc blízkým osobám	<i>OSV 4: dobrá organizace času</i>
<i>OVO 26: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví</i>	<i>DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život</i> <i>DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy)</i> <i>DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací</i>	Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace – šikana, týrání Média – brutalita a jiné formy násilí	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva</i> <i>MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života</i>
<i>OVO 27: předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i>	<i>DV: rozpozná běžná léčiva od lentilek</i> <i>DV: umí rozlišit lék jako pomocníka i nepřítele</i>	Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače (soustavná hra)	<i>OSV 10: dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů</i> <i>VDO 2: přijímat odpovědnost za</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: zahraje různé situace ve kterých je kladen důraz na odmítání</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků</i></p>		<p><i>své postoje a činy, právo říci „Ne“</i></p>
<p><i>OVO 28: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i></p>	<p><i>DV: dodržuje zásady zdravé výživy</i></p> <p><i>DV: zná význam otužování</i></p> <p><i>DV: rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí (televize-realita)</i></p>	<p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p>	<p><i>MV 2: různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem</i></p>
<p><i>OVO 29: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i></p>	<p><i>DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet</i></p>	<p>Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim)</p> <p>Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření)</p> <p>Služby odborné pomoci</p>	
<p><i>OVO 30: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i></p>	<p><i>DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách,</i></p> <p><i>DV: rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky</i></p>	<p>Partnerství, rodina – pozitivní mezilidské vztahy</p>	<p><i>OSV 7: – péče o dobré vztahy, lidská práva</i></p> <p><i>OSV 8: komunikace v různých skupinách</i></p>

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Přírodověda
--------------------	--------------------

Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	2

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1.	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.
2.	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.
3.	Rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.
4.	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
5.	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
6.	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.

LIDÉ KOLEM NÁS

7.	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
8.	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
9.	Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
10.	Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích

LIDÉ A ČAS

11.	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
12.	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.
13.	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků.
14.	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků.
15.	Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

ROZMANITOST PŘÍRODY

16.	Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.
17.	Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.
18.	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.
19.	Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.
20.	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.
21.	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

22.	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
23.	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
24.	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
25.	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
26.	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
27.	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
28.	ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
29.	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Tématické okruhy Přírodovědy v 5. ročníku:

- Země: postavení Země ve vesmíru, Slunce, planety, hvězdy, základní seznámení s magnetickou a gravitační silou, pohyby Země, střídání dne a noci, letní a zimní den.**
- Neživá příroda: některé důležité nerosty a horniny, jejich zvětvávání, hospodářské využití, horniny a nerosty v regionu, neobnovitelné přírodní zdroje.**
- Půda: její význam, druhy, využívání, zúrodnování, ochrana.**
- Zkoumání látek: experimenty s porovnáváním tvarů, velikostí, vlastností látek skupenstvím, jednoduché třídění látek.**

5. **Věda a lidské poznání: věda jako projev lidského ducha a vůle i jako zdroj pokroku, její naděje i rizika.**
6. **Živá příroda: pozorování, určování a základní třídění rostlin (semenné, výtrusné, houby, mikroorganismy - na příkladech), pozorování, určování a základní třídění živočichů obratlovců, bezobratlí – příklady.**
7. **Přírodní společenstva: (louka, pole, les, rybník) potravní řetězce a pyramidy, rovnováha v přírodě.**
8. **Člověk: stavba lidského těla, kostra, vnitřní a smyslové orgány, správná životospráva, zodpovědnost za své zdraví, původ jedince a druhů, etapy života.**

Cílové zaměření předmětu Přírodověda v 5. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 5. ročníku směřuje k tomu, že žák:

- **Získané pracovní návyky používá v jednoduché samostatné i týmové spolupráci.**
- **Pojmenovává a zapisuje pozorované skutečnosti ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.**
- **Utváří si ohleduplné chování člověka a společnosti k přírodě a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně.**
- **Vyjadřuje se o pozitivních citech ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.**
- **Objevuje a poznává všechno, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.**
- **Poznává podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňuje prevenci své chování vůči sobě samému svému okolí.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: rozlišuje světové strany na mapě i glóbu</i> <i>DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu</i> <i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>DV: zná zásady poskytnutí první pomoci, ví jak poskytnout první pomoc</i>	Česká republika Orientační body a linie Mapa Lidské tělo První pomoc	<i>OSV 1: dovednost zapamatování si</i> <i>OSV 2: moje tělo, moje psychika</i> <i>OSV 9: řešení konfliktů, dovednosti pro kooperaci</i> <i>VDO 1: demokratické vztahy</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky</i>	<i>DV: ví, co znamenají vrstevnice na mapě</i> <i>DV: srovnává krajské přírodní podmínky s Českou republikou</i>	<i>Okolní krajina:</i> Česká republika – vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočišstvo - zvláštnosti význačné přírodní body v ČR (hory, řeky, nížiny...)	<i>EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém)</i> <i>EV 3: zemědělství a doprava a život-ní prostředí</i> <i>EV 4 – naše obec</i>
<i>OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody</i>	<i>DV: zná chráněné krajinné oblasti, území v České republice</i>	Česká republika: působení lidí na krajinu orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	<i>EV 4: náš životní styl, prostředí a zdraví</i>
<i>OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích</i>	<i>DV: vypravuje o svých prožitcích z dovolené a návštěvě jiných zemí (Evropa)</i> <i>DV: porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím České republiky</i>	Česká republika: tvary zemského povrchu, rozšíření půd, zemědělství Zajímavosti: Postavení Země ve Vesmíru, Evropa (časová pásma, střídání dne a noci, roční období – souvislosti)	<i>EV 3: zemědělství a životní prostředí</i>
Lidé kolem nás			
<i>OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování (ve vztahu k přírodě), která se tolerovat nemohou</i>	<i>DV: zná a uplatňuje zásady ochrany životního prostředí</i> <i>DV: provádí třídění odpadu (informační zdroje)</i> <i>DV: zná rozdíl mezi soukromým a tátním a respektuje práva vlastníků</i> <i>DV: posuzuje a odnotí chování lidí ve</i>	Chování lidí: Ochrana životního prostředí Třídění odpadu Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě Základní globální problémy: problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti	<i>EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody,</i> <i>EV 4: ekologický problém a způsoby jeho řešení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	vztahu k přírodě (špatné – dobré)		
<i>OVO 11: poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce</i>	<p><i>DV: uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů</i></p> <p><i>DV: aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí</i></p> <p><i>DV: chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád</i></p> <p><i>DV: aplikuje jednoduché třídění odpadu ve škole a doma</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy v širším vnímání (navrhuje opatření)</i></p> <p><i>DV: uvědoměle šetří elektrickou energii a pitnou vodou</i></p> <p><i>DV: uvědomuje si případy znečištění ovzduší, zná a uplatňuje vhodné chování v případě zvýšené koncentrace</i></p> <p><i>DV: zná ekologické druhy dopravy</i></p> <p><i>DV: zná opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu)</i></p>	<p>Právo a spravedlnost: ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody chování lidí ve vztahu k přírodě</p> <p>Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)</p> <p>Situace hromadného ohrožení: povodeň znečištěné ovzduší znečištěná voda další případy ohrožení</p>	<p><i>EV 3: význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajinu dříve a dnes)</i></p> <p><i>EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl</i></p>
Lidé a čas			
<i>OVO 13: využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací ke zdůvodnění základního</i>	<i>DV: vyhledává a třídí informace o přírodních podmínkách České</i>	Základní globální problémy Významné sociální problémy, problé-	<i>EV 4: prostředí a zdraví</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
významu chráněných částí přírody	republiky <i>DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice</i>	my konzumní společnosti	
Rozmanitost přírody			
<i>OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody</i>	<i>DV: orientuje se v základních projevech života, zná základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin,</i> <i>DV: základní společenstva v České republice; vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy</i>	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů včetně reprodukčních orgánů, význam v přírodě a pro člověka	<i>EV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy</i>
<i>OVO 18: na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru vysvětlí souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	<i>DV: vnímá postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru</i> <i>DV: vysvětlí střídání dne a noci a ročních období</i> <i>DV: rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi</i> <i>DV: porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi</i> <i>DV: srovnává podnebí a počasí</i>	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období Životní podmínky: rozmanitost podmínek na Zemi, rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Podnebí a počasí	<i>EV 4: nerovnoměrnost života na Zemi, rozdílné podmínky prostředí, rozdílný společenský vývoj na Zemi</i> <i>MV 1: kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení</i> <i>MV 2: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</i>
<i>OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu</i>	<i>DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech,</i> <i>DV: prakticky třídí organismy do</i>	Živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života základní skupiny živočichů, zá-	<i>EV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	stupci a jejich poznávání stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem význam přírody pro člověka význam chovu domácích zvířat živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO potravní závislosti v přírodě	
<u>OVO 20</u> : na základě pozorování porovnává základní projevy života na konkrétních organismech	<u>DV</u> : Pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k Vesmíru	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Planety sluneční soustavy Podnebí a počasí na Zemi Postavení Země ve vesmíru	<u>EV 4</u> : prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
<u>OVO 21</u> : zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdra-ví člověka podporovat nebo poško-zovat.	<u>DV</u> : Zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)	Nerosty a horniny: hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: výskyt, vlastnosti a formy vody oběh vody v přírodě Vzduch: vlastnosti, složení, proudění význam pro život hoření látek	<u>EV 2</u> : přírodní zdroje a vlivy na prostředí

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 22: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	<i>DV: Zná zdroje energie – uvědomuje si rizika a nebezpečí elektrické energie</i>	Elektrická energie – zapojování jednoduchých obvodů	
Člověk a jeho zdraví			
<i>OVO 23: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	<i>DV: zná základní stavbu lidského těla, uvědomuje si pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou</i> <i>DV: ví, co je zdravý způsob života (intimní a duševní hygiena)</i> <i>DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl</i>	Lidské tělo – základní stavba důležité vnitřní orgány lidského těla Péče o zdraví, zdravá výživa	<i>OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí</i>
<i>OVO 24: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	<i>DV: uvědomuje si etapy života před a po narození</i> <i>DV: seznamuje se se základy lidské reprodukce (porovnání s ostatními organizmy)</i>	Lidské tělo, vývoj lidského těla	<i>OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin</i>
<i>OVO 25: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i>	<i>DV: sestavuje a dodržuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy</i>	Denní režim Učení a volný čas Pomoc blízkým osobám	<i>OSV 4: dobrá organizace času</i>
<i>OVO 26: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví</i>	<i>DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život</i> <i>DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná</i>	Dopravní výchova: bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace: šikana, týrání, se-	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	cesta do školy) <i>DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací</i>	xuální zneužívání (omezování osobní svobody) Přírodní katastrofy: povodeň, vichřice Média: brutalita a jiné formy násilí	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, respekto-vání, podpora a pomoc, lidská práva</i> <i>MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života</i>
<i>OVO 27: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i>	<i>DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků</i>	Návykové látky a zdraví – tabák, alkohol, počítače (soustavná hra)	
<i>OVO 28: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	<i>DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet</i> <i>DV: seznamuje se s nebezpečím HIV /AIDS</i>	Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim) Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) Služby odborné pomoci Základy sexuální výchovy (cesty nákazy)	
<i>OVO 29: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	<i>DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, mezi vrstevníky</i>	Partnerství, rodina: pozitivní mezilidské vztahy	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, lidská práva</i> <i>OSV 8: komunikace v různých skupinách</i>
<i>OVO 30: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví</i>	<i>DV: rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychologické</i>	Partnerství, rodičovství, základy se-	<i>OSV 4: předcházení stresům</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i>	<i>změny v dospívání, DV: seznamuje se s etickou stránkou sexuality</i>	xuální výchovy	<i>v mezi-lidských vztazích</i>

5.4 Umění a kultura

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova.

V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.

Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- **Rozvoji hudebního sluchu.**
- **Rozvoji hudebního a emocionálního citění.**
- **Objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností).**
- **Práci s hudebně nerozvinutými žáky.**
- **Postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.

- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.
- Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.
- Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.
- Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů:

Žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní:

Žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální:

Žák si začíná uvědomovat **osobní zodpovědnost v rámci kolektivu**, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko-melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské:

Žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní:

Žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2 Sebezpoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 5 Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8 Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov

3. Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 1. ročník
Počet hodin:	1

Učební texty:	
---------------	--

Očekávané výstupy předmětu:

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.
	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.
	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.
	Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.
	Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.
	Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k těmto cílům:

- **Žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón.**
- **Žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní.**
- **Učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků.**
- **Rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní.**
- **Učí se poznávat rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>		Vokální činnosti: Zásady hlasové hygieny. Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu)	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů</i>		Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy.	<i>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Intonace: model ge, gage. Melodizace říkadel. Individuální práce s „nezpěváky“	<i>OSV 8: Komunikace - řeč zvuků a slov</i>
O 2: <i>rytmizuje jednoduché texty</i> OVO 3: <i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Rytmické činnosti: Rytmus, metrum, pulsace písně. Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel. Jednoduchý rytmický doprovod (Orffovy hudební nástroje)	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</i>
OVO 5: <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>		Poslechové činnosti: Tón – zvuk. Rozlišení změny výšky tónu. Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). Učitelův vzorový přednes písně. Hudební pohádky	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</i>
OVO 5: <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů</i>		Hudebně teoretické znalosti: Pojmy: notová osnova, houslový klíč. Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). Grafický zápis melodie.	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>
OVO 4: <i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo</i>		Hudebně pohybové činnosti: Správné držení těla. Rytmická chůze, běh. Prísuný krok. Dětské lidové hry. Lidový tanec (mazurka).	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <i>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 2: melodizuje jednoduché texty</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Instrumentální činnosti: Hra na dětské zvonkohry. Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje	<i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 2. ročník
Počet hodin:	1

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

- **Získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností.**
- **K intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně.**

- Schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel).
- Rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického citění pomocí hry na dětské rytmicko melodické nástroje Orffovského instrumentáře.
- Schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti.
- Seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 1:</u> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Vokální činnosti: Zásady hlasové hygieny Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) Lidová píseň Umělá píseň Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů Intonace: durový trojzvuk Individuální práce s „nezpěváky“</p>	<p><u>OSV 1:</u> <i>Rozvoj schopností poznávání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 6:</u> <i>Poznávání lidí</i> – vzájemné poznávání se ve skupině/trídě</p> <p><u>OSV 8:</u> <i>Komunikace</i> - řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p><u>O 2:</u> rytmizuje jednoduché texty</p> <p><u>OVO 3:</u> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti: Rytmus, metrum, pulsace Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel Jednoduché ostinátní doprovody (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p><u>OSV 1:</u> <i>Rozvoj schopností poznávání</i> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 5:</u> <i>Kreativita</i> - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 8:</u> <i>Komunikace</i> - řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Poslechové činnosti: Sluchová analýza průběhu melodie Rozlišení vzdáleností mezi</p>	<p><u>OSV 1:</u> <i>Rozvoj schopností poznávání</i>; cvičení smyslového vnímání, pozornosti</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<u>OVO 6:</u> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje		tóny Výrazové prostředky hudby (krátké poslechové skladby) Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů	<i>a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <i><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění -relaxace</i>
<u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Hudebně teoretické znalosti: Takt, taktová čára, označení taktu 2/4, 3/4 Taktování 2/4 taktu Dynamická znaménka p - f Grafický zápis melodie	<i><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i>
<u>OVO 4:</u> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti: Správné držení těla Hudebně pohybové a taneční hry Poskok, cval	<i><u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <i><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</i> <i><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i><u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého</i> <i><u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<u>OVO 2:</u> melodizuje jednoduché texty		Instrumentální činnosti: Jednoduché ostinátní	<i><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<i>rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 3. ročník
Počet hodin:	1
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. Období základního vzdělávání žák:

Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:

- Získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností.
- Dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností.
- Získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu.
- Poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny).

- **Nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře.**
- **Seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky .**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 1:</u> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Vokální činnosti: Zásady hlasové hygieny Dechová, hlasová, artikulační cvičení upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) Lidová píseň Jmělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů Intonace: pětiténová stupnicová durová řada, opakované tóny Individuální práce s „nezpěváky“</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 6: Poznávání lidí:</u> vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p><u>OSV 8: Komunikace:</u> řeč zvuků a slov</p>
<p><u>OVO 2:</u> rytmizuje jednoduché texty</p> <p><u>OVO 3:</u> využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmičké činnosti: Rytmus, metrum, doprovod písně Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) Rytmizace říkadel Dostinátí rytmičké doprovody (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 8: Komunikace - řeč</u> zvuků a slov</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p><u>OVO 6:</u> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>		<p>Poslechové činnosti:</p> <p>Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby</p> <p>Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje</p> <p>Sluchové rozlišení dur - moll tóniny</p> <p>Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální</p> <p>Hudební forma: rondo</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</p>
<p><u>OVO 5:</u> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <p>Takt 4/4 = C</p> <p>Faktování ¾ taktu</p> <p>Hodnoty not a pomlka (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová)</p> <p>Písání not na linky, do mezer</p> <p>Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p>
<p><u>OVO 4:</u> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku</p>		<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <p>Hudebně pohybové a taneční hry</p> <p>Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích</p> <p>Krokové, běhové etudy</p>	<p><u>OSV 2: Sebeznání a sebepečení -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</u></p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace</p> <p><u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>empatie a pohled na svět očima druhého,</i> <i>OSV 8: <u>Komunikace</u>: řeč těla, řeč zvuků a slov</i>
<i>OVO 2: melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i> <i>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>		Instrumentální činnosti: Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<i>OSV 5: <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i>

Charakteristika předmětu HV v 2. období

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura, oboru hudební výchova.

Hudební výchova si klade za cíl rozvíjet zájem o hudbu prostřednictvím hravých, kreativních přístupů v souladu s rozdílnou dětskou hudební úrovní.

Prostřednictvím recepčních, reprodukčních a aktivních hudebních projevů v jednotlivých hudebních činnostech je hravý přístup posunut na **vyšší kvalitativní úroveň**. V hodinách hudební výchovy využívá učitel spojení přirozené rytmicko-melodické složky mateřské řeči, zpěvu, pohybu, aktivního poslechu a instrumentální hry. Všechny složky se navzájem doplňují a ovlivňují.

Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku ještě specificky k:

- **Rozvoji tonálního cítění.**
- **Kultivaci hlasových, rytmických, pohybových, poslechových, instrumentálních schopností, dovedností a návyků.**
- **Práci s hudebně nerozvinutými žáky.**
- **Rozvoji osobnosti žáka.**
- **Objevování světa hudby, naučit žít s hudbou, rozumět jí a prožívat.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.

- **Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu**, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.
- **Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.**
- Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Žák se učí vybírat a využívat hudební znaky, termíny a symboly, tím, že: učitel žákům pojmenuje znaky, symboly hudebního písma, seznámí je se způsobem hraní na rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře, naučí je orientovat se v hudebním zápise

Kompetence k řešení problémů:

Žák umí kriticky zhodnotit svůj výkon a diskutovat o něm, nenechá se odradit případným počátečním nezdarem a učí se hledat řešení problému tím, že: učitel vhodnými metodami práce umožňuje žákovi realizovat se ve vokální, instrumentální či pohybové činnosti, citlivě opravuje případné nedostatky a nabízí cestu nápravy.

Kompetence komunikativní:

Žák se učí rozumět novému hudebnímu způsobu vyjadřování, učí se pracovat ve skupině tím, že: učitel žáky seznámí s gesty hudební řeči, pomáhá jim zvolit vhodný rytmický, melodický, pohybový doprovod, respektuje individuální zvláštnosti žáků.

Kompetence sociální a personální:

Žák se učí spolupracovat, podílet se na radostné, tvořivé atmosféře ve třídě, postupně se osměluje k individuálnímu vokálnímu, rytmickému, pohybovému či instrumentálnímu projevu, **vytváří si pozitivní představu o sobě samém a buduje sebedůvěru** tím, že: učitel vytváří ve třídě optimálně zdravé, radostné prostředí, ve kterém umožní každému žákovi realizovat se podle jeho individuálních schopností a dovedností.

Kompetence občanské:

Žák se postupně seznamuje s naší i světovou hudební historií, s hudební minulostí a přítomností svého města a blízkého okolí, vytváří si osobní citový vztah k uměleckému dílu, učí se pochopit způsob života jedinců smyslově postižených tím, že: učitel se žáky připravuje školní, veřejná vystoupení, akademie, navštěvuje se žáky hudební pořady, besedy, koncerty, doporučuje jim a hovoří s nimi o hudebních pořadech v médiích.

Kompetence pracovní:

Žák realizuje získané znalosti a dovednosti tím, že: učitel je vede ke správnému držení těla při vokálních, pohybových činnostech, demonstruje žákům možnosti práce s lidským hlasem, učí je postupnému osvojování základů hlasové hygieny, upozorňuje na nebezpečí hudebního smogu, učí je pečovat o používané hudební nástroje, upozorňuje na možná nebezpečí při zacházení s hudební technikou..

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení

OSV 2 Sebezpoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 7 Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou třídy jako sociální skupiny).

OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).

OSV 9 Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

MV Mediální výchova

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ENV Environmentální výchova

ENV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. – 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Počet hodin:	1
--------------	---

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.
	Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.
	Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.
	Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.
	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.
	Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.
	Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- **Upevňování návyků správné hlasové hygieny.**
- **Intonačně čistě a rytmicky přesné interpretaci písně.**
- **Vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlekové tóny), i s oporou melodického nástroje.**
- **Dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů.**
- **K seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise.**
- **Ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
kální činnosti			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena</p> <p>Dechová, hlasová, artikulační cvičení</p> <p>(rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování)</p> <p>Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon)</p> <p>Umělá píseň</p> <p>Populární píseň pro děti</p> <p>Melodizace textu</p> <p>Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p> <p>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Rytmus, metrum, doprovod písně</p> <p>Předvětí závětí</p> <p>Rytmizace říkadel</p> <p>Rytmické doprovody písní</p> <p>(Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).</p>
Poslechové činnosti			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny		Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	<u>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolněnírelaxace <u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
			<u>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
			OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
Instrumentální činnosti			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry</p>		Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přede hry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry	<p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</p>

Vzdělávací obsah předmětu v 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	1
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.
	Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje

	Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.
	Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.
	Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.
	Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.
	Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- Upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny.
- Upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviku intonačně jednoduché písně nebo její části.
- Využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ).
- Schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus.
- Poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů.
- Orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country).
- Pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma).
- Schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby.
- Schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p><u>OVO 1:</u> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p><u>OVO 2:</u> orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena</p> <p>Dechová, hlasová, artikulační cvičení</p> <p>(rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování)</p> <p>Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně)</p> <p>Umělá píseň</p>	<p><u>OSV 1:</u> Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p><u>OSV 4:</u> Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p><u>OSV 8:</u> Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		<p>Populární píseň pro děti</p> <p>Lidová píseň jiných národů</p> <p>Melodizace textu</p> <p>Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů</p>	<p><i>sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i></p> <p><i>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</i></p> <p><i>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</i></p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Rytmizace textu</p> <p>Synkopa, ligatura</p> <p>Předvěti - závěti</p> <p>Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i></p> <p><i>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i></p> <p><i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i></p>
Poslechové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie,	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>		<p>dynamika, tempo)</p> <p>Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu)</p> <p>Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech</p> <p>Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti</p> <p>Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr</p> <p>Výrazové prostředky hudby</p>	<p>vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p><u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)</p>
Hudebně teoretické znalosti			
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p>		<p>Takt 3/8, 6/8</p> <p>Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr)</p> <p>Durová stupnice C dur</p> <p>Funkce posuvek (křížek, béčko)</p> <p>Rytmicko melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí)</p> <p>Písňová forma dvoudílná aa, ab,</p> <p>třídílná aba</p>	<p><u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně pohybové činnosti			
<p><u>OVO 4:</u> rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p><u>OVO 7:</u> ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>		<p>Lidový tanec (sousedská)</p> <p>Hudební formy: kánon</p> <p>Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)</p>	<p><u>OSV 2:</u> <i>Sebepoznání a sebepojetí:</i> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p><u>OSV 4:</u> <i>Psychohygiena:</i> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace</p> <p><u>OSV 5:</u> <i>Kreativita:</i> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 7:</u> <i>Mezilidské vztahy:</i> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</p> <p><u>OSV 8:</u> <i>Komunikace:</i> řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz).</p> <p><u>OSV 9:</u> <i>Kooperace a kompetice:</i> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>
Instrumentální činnosti			
<p><u>OVO 2:</u> orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Čtení partitury</p> <p>Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje</p>	<p><u>OSV 5:</u> <i>Kreativita:</i> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p><u>OSV 9:</u> <i>Kooperace a kompetice:</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ)</p> <p>Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (přede hra, mezihra, dohra)</p>	<p>dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</p>

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.
- Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života ,zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce, Využití digitálních technologií.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.

Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu. Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu. Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit

vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury. Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální:

Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdatu společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské:

Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí; tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní:

Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovny výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí:* já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: *Komunikace*: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 9: *Kooperace a kompetice*: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11: *Hodnoty, postoje, praktická etika*: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3: *Jsmo Evropané*: kořeny a zdroje evropské civilizace

MUV Multikulturní výchova

MUV 1: *Kulturní difference*: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MUV 2: *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MEV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

MEV 1: *Kritické vnímání mediálních sdělení*: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MEV 2: *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

MEV 4: *Vnímání autora mediálních sdělení*: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MEV 5: *Fungování a vliv médií ve společnosti*: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

MEV 6: *Tvorba mediálního sdělení*: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

3. Učební plán předmětu výtvarná výchova v souladu s učebním plánem školy						
ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	1	2	1	2	1	7

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník
Počet hodin:	1,2,1

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

Cílové zaměření předmětu v 1. 2. a 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. období směřuje k:

Vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla.

Samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě.

Kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků.

Vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti.

Naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi.

Účinné spolupráci ve skupině.

Vytváření si pozitivní představy o sobě samém.

Pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost.

Bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	<p><i>DV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání</i></p> <p><i>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření</i></p> <p><i>DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt)</i></p> <p><i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití</i></p>	<p>Barevný svět kolem nás, barvy, které známe</p> <p>Má to barvu jako....</p> <p>Barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy a odstíny</p> <p>Moje nejmilejší barevné oblečení, hračky, knižní ilustrace</p> <p>Veselé barvy; malujeme jednou, dvěma, všemi barvami</p> <p>Jak šla barva na výlet; setkávání a mísení příbuzných a odlišných barev</p> <p>Linie, plochy, tvary: kde jsou kolem nás</p> <p>Najdi, ukaž, namaluj, nakresli, vytvoř nejdelsí čáru, největší čtverec, trojúhelník, kouli, krychli...</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení</i></p>

	<p><i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i></p>	<p>Kde jsou (barvy, linie, tvary, textury povrchu...) kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách, v architektuře: pozoruj a vyprávěj Co je nejtmavší, nejsvětlejší, nejbarevnější, kolem nás, ve škole, doma, v přírodě Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a o sobě v něm</p> <p>Sbírky a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů</p>	
<p><i>OVO 2: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i> <i>OVO 3: Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i></p>	<p><i>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa</i></p> <p><i>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření</i></p> <p><i>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</i> <i>DV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu</i></p> <p><i>DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</i></p> <p><i>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</i></p>	<p>Zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování</p> <p>Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu</p> <p>Největší a nejmenší obraz, který znám a který dovedu vytvořit</p> <p>Proměna běžné učebny přemístěním nábytku a instalací, pohádkový hrad, jeskyně, džungle...</p> <p>Stopy ve sněhu nebo v písku jako záznam vlastního pohybu Místo jenom pro mne, vyhledání a</p>	<p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů</i></p> <p><i>OSV 5: Kreativita; rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti</i></p> <p><i>OSV 8: Komunikace: poznávání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých</i></p>

	<p><i>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</i></p> <p><i>DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost)</i> <i>DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních</i></p>	<p>označení svého místa v přírodě</p> <p>Namaluj, nakresli, vymodeluj, jak zpívají ptáci, jak chutná čokoláda, jak voní mateřídouška, jak pohladíš kotě, jak navlékáš korálky...; vizuální vyjádření vjemů ostatních smyslů</p> <p>Moje nejmilejší místo, kam si přivedu kamarády</p> <p>Kam půjdu, když mám radost, když je mi smutno? Veselá, klidná a smutná místa okolo nás Denní a roční doby, proměny počasí a nálad vyjádřené všemi dostupnými prostředky Vyprávíme obrazem – všední i nevšední situace, příhody a události</p>	
<p><i>OVO 4: Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</i></p> <p><i>OVO 5: Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</i></p>	<p><i>DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor</i></p> <p><i>DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis</i> <i>DV: Dovede jednoduše odůvodnit a svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her a jejich hrdinů</i></p>	<p>Veselé a smutné tvary, barvy a linie, veselé a smutné tváře a postavy, veselý a smutný den... Mohli by si spolu hrát? Rozuměli by si? Nové příběhy známých postaviček, kolektivní instalace nebo koláž Moje oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy; vyprávění, dramtizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu Svět našich hraček; společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů,</p>	<p><i>OSV 8: Komunikace: rozvíjení dovednosti vnímat výrazové možnosti a účinky různých VOV</i></p> <p><i>OSV 4: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</i></p>

	<i>DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo</i> <i>DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci</i> <i>DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě</i>	materiálů, přírodnin, společná práce na instalaci výtvarných prací	
--	---	--	--

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. a 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	2. období, 4., 5. ročník
Počet hodin:	2,1
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

	Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).
	Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém

	vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model .
	Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy.
	Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
	Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).
	Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
	Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje.

Cílové zaměření předmětu v 4. a 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. a 5. ročníku směřuje k:

Vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla.

Samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě.

Kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků.

Vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti.

Naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi.

Účinné spolupráci ve skupině.

Vytváření si pozitivní představy o sobě samém.

Pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost.

Bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i>	<i>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá, barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny</i>	Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu</i>
<i>OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně</i>	<i>DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší</i>	Naše obec; společná trojrozměrná práce, volná parafráze prostorových a objemových vjemů	<i>OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</p>	<p>odstín barvy</p> <p>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření</p> <p>DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru</p> <p>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</p> <p>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</p>	<p>a představ ve vazbě na známé prostředí</p> <p>Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí? Co můžeme změnit a jak se změní výraz díla? Volné variace na současná umělecká díla</p> <p>Návštěvy galerie, výstav, ateliérů, architektonických děl a jejich tvůrčí reflexe</p> <p>Jak vidíme svět kolem nás; osobité vyjadřování na zadaná témata</p> <p>Malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické a sochařské techniky, tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině</p>	<p>poznávané reality, hlouběji je poznávat vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření</p>
<p>OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy</p>	<p>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost</p> <p>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního</p>	<p>Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých; doma, ve škole, ve městě, v přírodě, v ZOO, v muzeu... Já a moji blízcí; práce na téma vztahů mezi lidmi</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i></p> <p><i>OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádřen; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i></p>	<p><i>vyjádření</i></p> <p><i>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</i></p> <p><i>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh</i></p>	<p>Tady vládnu já; výrazová proměna okolí</p> <p>Moje stopy, co po mně zůstává; dlouhodobé sledování stop zanechávaných cestou do školy, při hrách</p> <p>Zahrajme si na obrazy; inscenace živých obrazů či scén podle výtvarných děl, filmů, pohádek, komiksů</p> <p>Je voda modrá i pro moje tělo při koupání?</p> <p>Namaluj svoji písničku; rytmus, melodie, zvuky hudebních nástrojů, nálada textu</p> <p>Jak létal míč po hřišti; skupinová práce, různé způsoby záznamu pohybu</p> <p>Kdybychom byli někdo jiný: ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru</p> <p>Záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí</p> <p>Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, komiksový příběh, obrázkové písmo</p>	<p><i>MUV 1: Kulturní diference: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem</i></p> <p><i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření</i></p>
<p><i>OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje</i></p>	<p><i>DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede</i></p>	<p>Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách,</p>	<p><i>MUV 1: Kulturní diference: jedinečnost každého člověka</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>k nim jako ke zdroji inspirace</i></p> <p><i>OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</i></p>	<p><i>formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.</i></p> <p><i>DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</i></p> <p><i>DV: Použije postavy či charaktery z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh</i></p>	<p>stavbách z vlastního okolí</p> <p>Galerie ve třídě; proměnlivá společná sbírka pozoruhodných VOV, včetně komentářů a poznámek k dílům</p> <p>Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích</p> <p>Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů.. Proč se mi líbí</p> <p>Zkusme tam s nimi žít; kolektivní práce s ilustracemi, hračkami, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; koláž, instalace Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla</p>	<p><i>MUV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému</i></p> <p><i>OSV 3 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem</i></p> <p><i>MEV 2: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</i></p> <p><i>OSV 5 : Kreativita: tvořivý přístup ke kulturním produktům</i></p> <p><i>OSV 8: Komunikace: dovednosti pro neverbální sdělování</i></p>

5.5 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, oboru Tělesná výchova.

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k **poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu**. Pohybové vzdělávání postupuje od **spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové**, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro **optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života**. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův **prožitek z pohybu** a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá **diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků**. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální **vyrovnávací cvičení**, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

(Princip „diskomfortem ke komfortu“ přináší rekreační efekt endorfinů)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- **Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:**
- **Rozvoji pohybových schopností, obratností a dovedností žáků.**
- **Rozvíjení smyslu pro účelný a krásný pohyb, rozvíjení radosti z pohybu.**
- **Získání návyků správného držení těla.**
- **Pochopení důležitosti organizace a spolupráce při hrách.**
- **Vnímání a reagování na povely učitelky.**
- **Poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.**
- **Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.**
- **Poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí.**
- **Získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.**

- **Používání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání**
- **V souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví.**
- **Propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.**
- **Chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.**
- **Aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.**

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Motivace: Zdravé kompetice

Získávání endorfinů překonáváním přiměřených překážek.
Pozitivní vzory a možnost vlastního porovnání při zlepšení.

Formy: Práce ve dvojicích.
Skupinové vyučování.

Samostatné plnění kultivačního programu.

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: Učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V.* a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě

OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vlastního chování

OSV 4 *Psychohygienu:* sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 8 *Komunikace:* cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj

OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci*

VDO Výchova demokratického občana

VDO 1 *Občanská společnost a škola*

MeV **Mediální výchova-**

3. Učební plán předmětu TV v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

Vzdělávací obsah předmětu v 1. -3. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	1. období 1.-3. ročník
Počet hodin:	2 hod. týdně, 68 hod. ročně, cca 204 hod. celkem
Učební texty:	Pouze pro učitele-TVSM-Tělesná výchova a sport mládeže, dříve TVM. Vyd: FTVS UK Praha, red. Lub. Dobrý

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu-jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1. -3. ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže. Kopíruje TV výstupy režimově zařazené již v MŠ.

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

	Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.
	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.
	Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.
	Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.
	Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.

Cílové zaměření předmětu v 1. -3. ročníku ZŠ:

- **Vzdělávání v předmětu směřuje k:**
- **Získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti.**

- Náviku jednodušších pohybových dovedností.
- Průpravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva.
- Náviku rozvoje obratnosti a rychlosti - zejména reakční.
- Poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností.
- Přípravě na testování pohybových schopností R. (rychlost) S.(síla) O.(obratnost) V.(vytrvalost)
- Sebezáchovným dovednostem jako je zvládnutí vlastní váhy (šplh) a zvládnutí sebezáchrany plaváním.(dtto rychlý i vytrvalý běh a pády).
- Osvojení základů plaveckých dovedností.
- Dle možností využití zimních aktivit – bruslení, sánkování, bobování.

V rámci TV máme smluvně zajištěnou výuku plavání v plaveckém bazénu v Č. Lípě. Výuka probíhá dle osnov plavecké školy.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	<i>DV: začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Nevyhýbá se pohybové zátěži.</i>	Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky.	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace <i>OSV 4: Psychohygienu</i>
<i>OVO 2: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</i>	<i>DV: žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic.</i>	Hod míčkem horním obloukem. Běh rychlý na 25m., vytrvalostní 30s. skok daleký z místa snožmo i z rozběhu Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí (překážky). Akrobatická převaly, kolébka kotoul vpřed.. c	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 3: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.</i>	<i>DV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.</i>	Drobné hry spojené s během, úpoly, závody družstev, upravené vybíjená, vybrané hry, úvod do HČJ.	<i>VDO 1: Občanská společnost a škola</i>
<i>OVO 4: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	<i>DV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování“ pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.</i>	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Přípravné a přímivé cviky.	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>VDO 1: Občanská společnost a škola</i>
<i>OVO 5: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	<i>p</i>	Smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků, pořadová cvičení.	<i>OSV 8: Komunikace</i>

Vzdělávací obsah předmětu ve 4.-5. ročníku

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	2. období -4.-5. ročník
Počet hodin:	2 hod. týdně
Učební texty:	

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.

	Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.
	Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.
	Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.
	Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.
	Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.
	Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.

Cílové zaměření předmětu ve 4. -5. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu TV 4. -5. ročník směřuje k:

- Průpravě pro složitější pohybové dovednosti „profilových sportů“ školy
- Náviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách.
- Získávání dobrého pocitu na základě (s)plnění motivujících pohybových úkolů.
- Náviku rozvoje R.O.S-ily (užité k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti.
- Pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností.
- Wellnes-vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách.
- Náviku dovedností použitelných v krizových situacích sebeobrany a záchrany včetně plavání.
- Vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu.
- Profil. Činnosti- příklad: Atletický čtyřboj “Zdatné děti“, SG akrobacie: kotouly přeskoky, nářadí: překážky, trampolínka, šplh na tyči.
- Vybíjené, přehazované, malé kopané, drobným hrám, a to včetně úpolových
- Využití relaxačních prvků ke zklidnění a koncentraci – Joga, Tai- ti....

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 1: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	<i>DV: začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.</i>	Průprava SG - akrobatický přeskok, hrazda. Nácvik rozvoje R.S.O.V. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		běh Rytmická cvičení (případně s hudbou)	
<i>OVO 2: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, přede-vším v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	<i>DV: rozumí smyslu přípravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.</i>	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení-uklidnění. Posilovací cykly.	<i>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</i>
<i>OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	<i>DV: reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky</i>	Drobné hry - úpoly Soutěže družstev	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</i>
<i>OVO 4: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	<i>DV: používá adekvátní cvičební úbor a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání</i>	Informace o bezpečnosti a hygieně Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností.	<i>OSV -4: Psychohygienu</i>
<i>OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i>	<i>DV: učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření při prezentaci výkonů.</i>	Sportovní hry - HČJ vybíjené, HČD přehazované Malá kopaná, hod na koš Baterie testů - R.S.O.V.	<i>OSV 6: Poznávání lidí</i>
<i>OVO 6: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	<i>DV: rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od dispo-</i>	Míčové hry dle výběru Wellnes náplň hodiny Hokejbal, florbal	<i>VDO 1: Občanská společnost a škola</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>novanějších</i>	Inline Turnaje “mistrů“ Pravidla her, závodů a soutěží.	
<i>OVO 7: užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i>	<i>DV: rozumí informaci popisující požadovanou činnost</i>	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“ cvičení	<i>OSV 8: Komunikace</i>
<i>OVO 8: zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</i>	<i>DV: chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.</i>	Minivybíjená Přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a zjednodušenými pravidly	<i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.</i>
<i>OVO 9: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i>	<i>DV: dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.</i>	Testy HČJ Atl. testy, měření R.S.O.V. Šplh	<i>VDO 1:</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Kondiční testy	
<i>OVO 10: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i>	<i>DV: použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích,</i>	Vybrané míčové hry jako příprava na reprezentaci třídy a školy Minisestava SG Šplh na čas Atletický čtyřboj štafeta	<i>MeV 1</i>

V rámci TV zajišťuje ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy povinnou školní výuku plavání v rámci plavecké školy Sport v České Lípě. Výuka probíhá pod vedením proškoleného a zkušeného týmu. Plavecká škola zajišťuje dle smlouvy výuku plavání přípravnou, základní a zdokonalovací. Tyto formy výuky jsou nabízeným standardem. Výuku je možné rozšířit o znalosti a dovednosti adekvátní druhému stupni ZŠ (příprava jednotlivých plaveckých stylů, první pomoc aj.) Kritériem pro určení uvedené formy výuky plavání je věk dětí a aktuální stav plaveckých dovedností jednotlivých žáků.

V úvodní lekci jsou žáci a pedagogický doprovod seznámeni s bezpečnostními a hygienickými zásadami chování a pohybu v prostorách bazénu. Dále následuje sekundární diferenciací, tedy rozdělení do plaveckých slupin, dle aktuálních pohybových (plaveckých) dovedností. Počet ve skupinách je zpravidla 8-15, je zohledněn rovněž věk žáků, psychická adaptace a případné doporučení pedagogického doprovodu. Ke každé skupině je přidělen dle rozpisu jeden učitel, či učitelka plavání.

Další lekce výuky jsou organizovány dle vyučovacích postupů a metod vhodných a použitelných pro výuku plavání. Z didaktických zásad je kladen důraz na názornost, přiměřenost a soustavnost. Didaktické styly jsou využívány s ohledem na věk dětí a úroveň či pokročilost v plaveckých hodinách. Využívá se zejména styl příkazový, styl se sebehodnocením a styl s nabídkou obtížností cvičení. K nácviku plaveckých technik kraul, znak, prsa jsou využívány pomůcky, v současnosti v uceleném a úplném sortimentu. Do programu lekcí jsou pravidelně zařazovány cvičení ve vodě podporující orientaci ve vodě tzv. „pocit vody“, skoky do vody a hry ve vodě podporující motivaci a soutěživost žáků.

Výstupním testem každý žák obdrží „mokrý vysvědčení“, s údajem o uplavené vzdálenosti libovolnou plaveckou technikou bez nadlehčovací pomůcky.

5.6 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytvoření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Při praktických činnostech se žáci učí organizaci pracovního prostředí a vlastní činnosti a pracovní kázní. Vyučovací předmět pracovní vyučování by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností, kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Při jejich realizaci v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace pracovního vyučování s obsahem dalších vyučovacích předmětů, jakými jsou prvouka, výtvarná výchova, matematika. Dbáme na to, aby byly tyto činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči. Žák dostává vždy dostatečné poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví při určité činnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti- práce montážní a demontážní, pracovní činnosti se stavebnicemi

Pěstitecké práce

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto budeme zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

Rozvíjení jemné motoriky a manuální zručnosti žáků.

Pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.

Osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě.

Dovednosti žáků rozlišovat různé materiály, všimnout si jejich vlastností, uvažovat o různých možnostech opracování.

Umět rozlišovat a bezpečně používat jednoduché pracovní nástroje.

Vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku.

Vytváření pozitivního vztahu žáků k práci, přejímání zodpovědnosti za kvalitu své práce.

Poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka.

Autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí.

Chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci.

Orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Získávání aktivního vztahu k ochraně životního prostředí, utváření vědomí o individuálních možnostech každého jedince při řešení ekologických problémů.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu „Člověk a svět práce“ přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

žáka vedeme:

- K poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností.
- K pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění.
- K samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- Vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému.
- K využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení.
- K volbě správných řešení problémů.
- K získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací.
- Ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- Porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest.
- Rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni.
- Možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- Aktivní spolupráci ve skupině.
- Postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce.
- Potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému.
- Podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty.
- Upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- Základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu.
- Pochopení základních ekologických souvislostí.
- Respektování požadavků na kvalitní životní prostředí.
- Zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- Bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení.
- Dodržování vymezených pravidel.
- Pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti.
- Zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebevládní, organizace vlastního času, plánování učení a studia.
- OSV 4 *Psychohygienu:* sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 *Kreativita:* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV environmentální výchova

- EV 1 *Ekosystémy*
- EV 2 *Základní podmínky života*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí*

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy.
- Rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.
- Vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení.
- Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.
- Ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích.
- Napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní a regionální úrovni.
- Učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.
- Učí komunikovat o problémech životního prostředí.

V oblasti postojů a hodnot:

- Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti.

- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.
- Vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů.
- Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.
- Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.
- Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.
- Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

3. Učební plán předmětu „Člověk a jeho svět“ je v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	1	5

Vzdělávací obsah předmětu v 1. a ve 2. období

5.6

Vyučovací předmět:	Člověk a svět práce
Období – ročník:	1.období (1. – 3. ročník), 2. období (4. a 5. ročník)

Náplň pracovní činnosti v 1. Období spočívá v práci s papírem, modelovací hmotou, s různým drobným materiálem (korálky, mušličky, přírodniny... Manipulací se stavebnicemi výrobou drobných pomůcek pro výuku, péčí o květiny ve třídě a činnostmi, které vyplývají z mezipředmětových vztahů.

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

	Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.
	Pracuje podle slovního návodu a předlohy.
	Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.
	Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.

	Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.
	Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

	Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.
	Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.
	Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.
	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

	Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.
	Pečuje o nenáročné rostliny.
	Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.
	Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.
	Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.
	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

	Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.
	Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí.
	Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
1. OBDOBÍ – 1., 2. a 3. ROČNÍK			
<u>OVO:</u> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy zvládá elementární dovednosti a činnosti při	<u>DV:</u> vystřihuje, slepí skládá, vytrhává papír sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM chápe vlastnosti materiálu s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií	OSV 1 OSV 2 OSV 3

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>prací se stavebnicemi provádí pozorování přírody zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší zná historii českých svátků a zvyklostí podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí na PC poznává a využívá základní potřebné funkce, vyhledává informace</i></p>	<p><i>vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí umí pracovat se šablonou sám volí např. barvy papíru, trháni v ohybu učí se zacházet s různými nástroji zvládá jednoduché opracování dřeva spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti modeluje tvary podle předlohy zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků poznává různé druhy textilií</i></p>	<p><i>s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání s textilem – navlékání jehly, uzel, střihání, šití-různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlínou</i></p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p><i>se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně</i></p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p><i>jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou</i></p> <p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <p><i>seznamování s novou technologií – základy práce na PC formou her odpovídající věku dítěte seznámení se základními pojmy informační činnosti, s operačními systémy a jejich základními funkcemi, s jednoduchou údržbou počítače, s postupy při běžných problémech, s metodami a nástroji vyhledávání informací podle pokynů</i></p>	<p><i>OSV 4 OSV 5 EV 3 EV 4</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>a získává poznatky o jejich výrobě pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně učí se základním pěstitelským činnostem vytváří si základy pracovních návyků</p>		
2. OBDOBÍ – 4. a 5. ROČNÍK			
<p><u>OVO:</u></p> <p>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lido-vých tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěsti-telské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné</p>	<p><u>DV:</u></p> <p>vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí</p>	<p>PRÁCE S PAPIREM A KARTO-NEM</p> <p>s papírem a kartonem – vyřezá-vání, vystřihování, děrování, pro-storové konstrukce, polepování, tapetování</p> <p>PRÁCE S KOVEM</p> <p>tvárování drátu, rytí, vyhlazování</p> <p>PRÁCE SE DŘEVEM</p> <p>- zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení,</p> <p>PRÁCE S PŘÍRODNINAMI</p> <p>aranžování vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>ošetřování pokojových květin vegetativní množení rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p>	<p>OSV 1</p> <p>OSV 2</p> <p>OSV 3</p> <p>OSV 4</p> <p>OSV 5</p> <p>EV 1</p> <p>EV 2</p> <p>EV 3</p> <p>EV 4</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>pomůcky, nástroje a náčiní orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování na PC využívá základní standardní funkce a jeho nejběžnější periferie chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i></p>	<p><i>umí pracovat se šablonou učí se zacházet s různými nástroji zvládá jednoduché opracování dřeva spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší modeluje tvary podle předlohy zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně zná historii českých svátků a zvyklostí učí se základním pěstitelským činnostem podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí vytváří si základy pracovních návyků</i></p>	<p>PRÁCE S TEXTILEM</p> <p><i>stehy, sešívání, základní poznatky o tkání, háčkování, tkání, batika</i></p> <p>KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNÍMI A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY</p> <p><i>montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení využívání PC - formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu</i></p> <p>VÝROBA DOPLŇKŮ</p> <p><i>prívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled - lidové zvyky, tradice, řemesla</i></p>	

5.7 Informatika

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět:	Informatika
Časová dotace	1

Charakteristika předmětu

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, oboru Informatika.

Hlavním cílem je, aby **všichni žáci získali základní dovednosti při ovládání výpočetní techniky a moderními informačními technologiemi, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili s nimi pracovat a využívali je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.**

Žáci:

- se učí dovednosti zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi.
- při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich charakteristických vlastnostech .
- díky rychlejší aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály.
- pro většinu vzdělávacích oblastí k prověřování vědomostí využívají různé výukové programy .
- prostřednictvím Internetu realizují metodu “učení kdekoliv a kdykoliv”.
- díky Internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování, Internet jim nabízí možnost pro celoživotní vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií.
- Porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.
- Schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení.
- Porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací.

- Využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity učení a racionálnější organizaci práce.
- Tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce.
- Pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.
- Respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software.
- Zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na Internetu či jiných médiích.
- Šetrné práci s výpočetní technikou.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Informatiky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, interpretovat je na základě pochopení jejich obsahu a významu. Učí se ovládat základní funkce některých programů, získané poznatky pak aplikuje při řešení praktických problémů v různých předmětech; tím že: žáci vyhledávají informace podle pokynů vyučujícího, dané informace zpracovávají v konkrétních pracích.

Učí se dovednostem pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, využívá je v ostatních vzdělávacích oblastech. Tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací. Umožňuje nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů. Informační a komunikační technologie racionalizují práci.

Kompetence k řešení problémů: Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost; tím že: informace vyhodnocuje, zpracovává, při vyhledávání na Internetu používá vhodné cesty.

Kompetence komunikativní: Umí naslouchat, ptát se, formulovat otázky, vysvětlovat, vést dialog, chápat postoje a záměry účastníků komunikace, reagovat odpovídajícím způsobem, využívá k tomu informační a komunikační prostředky (mail, chat, konference, diskuse), tím, že: umí komentovat výsledky své práce (především při prezentaci). Umí odeslat a přijmout zprávu s přílohou, umí uložit informace z webu a dále je zpracovat. Využívá úsporný a formalizovaný způsob komunikace a prezentace, tím podporuje logicky uspořádané a přesné způsoby vyjadřování. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší, rychléjší a spolehlivější výměně informací.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje a pracuje v pracovní skupině podle svých schopností a na základě poznání nebo přijetí své role, vyjednává a hledá kompromisní řešení, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; třídí a zpracovává informace; tím, že: řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vhodně vybraného programu, promýšlí nejvhodnější pracovní postupy z hlediska očekávaného výsledku a volí odpovídající technologie.

Kompetence občanské: Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení druhých lidí a učí se zodpovědnosti; tím, že: dodržuje informační etiku.

Kompetence pracovní: Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásady hygieny práce, zásady zdravého pracovního prostředí, tím, že: dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, adaptuje se na změněné nebo nové podmínky. Učí se využívat získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

MV Mediální výchova

Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Komunikace

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MkV Multikulturní výchova

Multikulturalita

3. Učební plán předmětu Informatika v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Informatika					1	1

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Znalosti si děti rozšiřují v Počítačovém kroužku 1x týdně. Kroužek funguje již pro děti z MŠ.

Vzdělávací obsah předmětu Informatika v 5. ročníku

5.7

Vyučovací předmět:	Informatika
--------------------	--------------------

Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	1

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

	Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie.
	Respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady.
	Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

	Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.
	Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.
	Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

	Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.
--	---

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- Poznávání a využívání moderních informačních a komunikačních technologií .
- Rozvíjení základních dovedností žáků ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie.
- Získání dovednosti naučit ukládat, přenášet, zpracovávat a prakticky využívat informace.
- Respektování práv k duševnímu vlastnictví.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základní pojmy VT			
<i>OVO 1: využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější</i>	<i>DV:</i> pracuje s myší a orientuje se na klávesnici	Práce s klávesnicí a myší části klávesnice	

<p><i>periférií</i></p> <p><i>OVO 2: respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady</i></p> <p><i>OVO 3: chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i></p>	<p><i>DV:</i> pojmenuje základní počítačovou sestavu, periférie</p> <p><i>DV:</i> zná rizika práce s počítačem, ví, na koho se obrátit v případě závady počítače</p> <p><i>DV:</i> umí si vytvořit složku a uložit do ní vytvořená data, umí je zálohovat</p>	<p>pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení</p> <p>klávesnice, monitor, myš, tiskárna, vlastní počítač</p> <p>výukové programy</p> <p>péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem</p> <p>organizace dat na disku</p> <p>složky, soubory a práce s nimi</p>	
Textový editor			
<p><i>OVO 7: pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru</i></p>	<p><i>DV:</i> dokáže napsat krátký text</p> <p><i>DV:</i> otevře existující soubor a upraví jej</p> <p><i>DV:</i> umí vložit a umístit do textu obrázek</p>	<p>Uložení a otevření souboru</p> <p>Pohyb v dokumentu</p> <p>Označení části textu</p> <p>Kopírování a přesun části textu</p> <p>Psaní a oprava textu</p> <p>Písmo – typ, velikost, barva, tučné, kurzíva</p>	

•
Ho
dno
cení
výsl
edk
ů
vzd
ěláv
ání
žák
ů
.1.
Vých
odis
ka
Hodn
ocení
žáků
tvoří

		Vložení obrázku Zarovnání odstavce	
Grafický editor			
<i>OVO 7: pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru</i> 6	<i>DV: nakreslí s použitím nástrojů programu obrázků</i> <i>DV: uloží a otevře obrázků pro změny</i>	Nakreslení a uložení obrázků Otevření obrázku Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)	
Internet			
<i>OVO 4: při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i> <i>OVO 5: vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</i> 6 <i>OVO 6: komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	<i>DV: dokáže vyhledat stránku s určitým tématem</i> <i>DV: ověřování vyhledaných informací</i> <i>DV: dokáže napsat zprávu, přečíst a smazat zprávu</i>	Pohyb na webu přes hypertextový odkaz známá adresa Prohlížeč www stránek Práce s multimediální encyklopedií Dětské portály Elektronická pošta Spuštění poštovního programu Odesílání, čtení a mazání zpráv	

důležitou součástí Školního vzdělávacího programu ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy. Směřuje k tomu, aby žáci a jejich rodiče získali dostatečné a hodnověrné informace o tom, jak zvládají požadavky na ně kladené.

Škola provádí vlastním hodnocení a zpracovává zprávu o vlastním hodnocení dle vlastního uvážení a v termínech, které odpovídají jejím potřebám. Při zpracování vlastního hodnocení může škola dle vlastního uvážení využívat vlastní evaluační nástroje, výstupy národního projektu Cesta ke kvalitě a jiné prostředky. Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáků

6.2.1. Způsoby hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se obecně řídí školským zákonem a vyhláškou MŠMT. V ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy se ve všech ročnících v jednotlivých povinných předmětech pro hodnocení používá klasifikace.

Zásady hodnocení a způsob získávání podkladů jsou rozpracovány v samostatné normě Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků která je závazná pro všechny pedagogické pracovníky a jsou s ní seznámeni jak žáci, tak jejich rodiče.

Poznámka: Tato část je vzhledem ke své obsáhlosti uváděna samostatně.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení je důležitá součást výchovně vzdělávacího procesu žáka. Aby správně plnilo svou funkci, musí být stanovena jasná kritéria, podle kterých je žák hodnocen. Práce na takovýchto kritériích a na metodách hodnocení žáků je jedním z dlouhodobých činností pedagogického sboru školy. Hledáme nové a efektivní možnosti hodnocení, respektive sebehodnocení žáka – proto vnímáme níže uvedené zásady, metody a postupy jako součást tohoto dlouhodobého procesu.

Zásady pro hodnocení při inkluzivním vzdělávání v ZŠ a MŠ Doksy – Staré Splavy:

- **Známka nezahrnuje hodnocení žákova chování.**
- **Nejcennějším hodnocením je sebehodnocení.**
- **Hodnocení by mělo vyjadřovat, čeho si při vzdělávání nejvíce ceníme.**
- **Hodnocení by mělo poskytovat dokumentaci o průběhu žákova růstu v čase.**
- **Během procesu hodnocení se buduje důvěra mezi žákem a učitelem.**
- **Klasifikovat lze jen znalosti z probraného učiva.**
- **Vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivosti žáka je možné hodnotit i známkou.**
- **Hodnocení je prvotně zaměřeno jako informace pro žáka a jeho rodiče.**

- **Učitel hodnotí osobní pokrok žáka a porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce.**
- **Učitel hodnotí žákovu práci vzhledem k jeho vrozeným schopnostem.**
- **Učitel hodnotí žákovu práci vzhledem ke kritériím, která společně s žáky dohodnul.**
- **Dokumentování žákova pokroku přispívá k udržení vnitřní motivace k učení.**
- **Schopnosti, dovednosti a postoje lze hodnotit pouze slovně.**
- **Schopnost hodnocení a sebehodnocení je předpokladem pro celoživotní učení.**

Pro to, abychom mohly žáky objektivně hodnotit, musíme si také objektivně zhodnotit to, jak my samy učíme a zda dodržujeme zásady, které jsou podmínkou správného podávání informací!

6.1 Hodnocení, které podporuje učení a sebehodnocení žáků

V rámci ŠVP učitelky nehodnotí pouze tzv. výsledné produkty práce žáků na úrovni osvojených znalostí, ale celý soubor dalších rovnocenných jevů, obecnějších dovedností ukrytých v klíčových kompetencích a dovednostech, jež jsou pevně svázány s konkrétním oborem vzdělávací oblasti v RVP.

- Žák by měl získat maximum informací o tom, jak vyhověl našim požadavkům, jak splnil zadaná kritéria, jak zvládl dané učivo.
- V první fázi hodnotícího procesu bychom se měly **vyvarovat hodnotících soudů!!**
- Místo toho se omezíme na pouhý výčet informací, kterými slovně vykreslíme situaci, chování, výkon nebo pocit bez toho, abychom vynášely „soud“.
- Aby žák sám mohl postupovat přes dostatečné zvládnutí každého kroku učení k cíli, tj. určité kompetenci, znalosti, dovednosti, musí ještě před započítáním práce dostat přesnou informaci o tom, jak má vypadat výsledek této práce, tzn., jakým kritériím má vyhovět.

Motivační fce. hodnocení

Hodnocením ovlivňujeme také prožívání žáka, odvíjí se od něj postoj k další práci. Hodnocení ve smyslu pochvaly za dobrý výkon a pokárání za špatný výkon zasahuje do intimní osobní sféry a dotýká se bezprostředně citů a prožitků. Žák si vytváří na základě toho postoj k tomu, kdo jej hodnotil. Ani pozitivní pocity však nejsou v tomto případě správným vodítkem, protože mohou vést k falešnému pocitu sebeuspokojení, dítě je může vnímat jako neosobní výrok, může jej spojit s jistým závazkem do budoucna, či obavou ze selhání. V neposlední řadě **dítě přestává pociťovat uspokojení ze samotné činnosti, která je nahrazena uspokojením z pochvaly pronesené osobně významnou autoritou.**

Schopnost sebehodnocení

Již od nejútlejšího věku se děti neustále setkávají s odezvou na své chování. Jistá studie přinesla alarmující výsledky o tom, že dítě předškolního a mladšího školního věku slyší za den od svého okolí 35 pozitivních a 430 negativních hodnocení!!!

Pokud se od útlého věku dítě setkává s vysokými nároky, které neodpovídají jeho předpokladům, a tudíž jim nemůže dostat, prožívá mnoho zážitků neúspěchu a negativního hodnocení. Důsledkem toho vždy bývá nízká úroveň sebeúcty a negativní sebehodnocení. Vzniká tzv. „naučená bezmoc“, která se projevuje jako výrazné snížení důvěry v dosažení cílů a vede k tlumení aktivity, až rezignaci, vytváří se negativní sebezpojetí. Aby se dítě zbavilo napětí, které vyplývá z rozporu mezi jeho skutečným chováním a tímto negativním sebeobrazem, začne se chovat tak, aby tomuto obrazu vyhovovalo. Dělá v podstatě to, co se od něj očekává (tak jak o sobě smýšlíme, tak i jednáme). Jinými slovy by se dalo říci, že svým způsobem **takto dítě programujeme!!!! Na vytváření pozitivních programů, je postavena metoda Instrumentálního obohacování.**

Pokud naopak nároky kladené na dítě jsou příliš nízké, hodnocení mírné až lhostejné, vzniká opačný problém. Sebehodnotící systém se vyvíjí nedostatečně a tím se brzdí rozvoj výkonových potřeb – dítě je k úrovni svého výkonu relativně lhostejné.

Pokud se výkony dítěte pozitivně přehnaně hodnotí a zveličují, přispívají k vytváření nerealistického sebehodnocení a přehnané sebedůvěry. Dítě se může spoléhat na svoji „pozitivní nálepkou, není motivováno ke zlepšování svého výkonu nebo se snaží vyhovět očekáváním, i když to není v jeho možnostech. Dlouhodobým důsledkem pak mohou být psychosomatické potíže jako projev přetížení a potlačování negativních pocitů.

6.2. Jak vést žáky k sebehodnocení:

- **Naše hodnocení musí poskytnout žákovi dostatek informací o jeho práci a výkonu použitím striktně popisného jazyka, bez jakéhokoliv posuzování a nálepkování** (Vidím, že všechna písmenka leží na lince. Toto slovo jsi špatně rozdělil. Stihl jsi napsat všechna slova...). Hodnocení vztahujeme ke kritériím, která jsme pro danou práci stanovily nebo ke kritériím obecně platným.
- **Popisujeme zlepšení a pocity** (Určitě máš radost, že jsi už všechna slova rozdělil správně a už víš, jaká pravidla musíš používat).
- **Dáme prostor k odhalení chyb, které má větší motivační charakter**
- Vhodnými otázkami můžeme žáka navést na chyby a nedokonalosti, které nenašel.
- Odpoutáme se od představy, že hodnocení ve škole náleží učitelce a dáme je do rukou žáků samotných.

Hodnocení učitelkou vede žáka spíše ke skrývání nedostatků a záměrnému ukazování předností. Sebehodnocení je nápomocí žákům k odtajnění svých potíží a k jejich odstranění.

6.3. Přejít od normativního hodnocení (hodnocení relativního výkonu, které je založeno na hodnocení výkonu jednotlivých žáků ve vztahu k výkonům ostatním) ke kritériálnímu hodnocení (hodnocení absolutního výkonu, které předpokládá, že všichni žáci, kteří splnili kritéria pro konkrétní úkol, budou hodnoceni odpovídající známkou bez ohledu na to, jakých výsledků dosáhli ostatní).

V případě, že objektivnímu hodnocení výsledku vzdělávání žáka brání vysoká míra absence žáka v odučených hodinách a s tím související nedostatek podkladů pro hodnocení, je žák za uvedené období nehodnocen. Za vysokou se považuje míra absence 30% a více. Je v kompetenci vyučujícího daného předmětu posoudit individuální situaci každého žáka a zvolit v uvedeném případě odpovídající postup.

Způsoby hodnocení:

Žáci jsou na vysvědčení hodnoceni známkou. V průběhu školního roku je v hodinách při hodnocení dílčích úkolů využívána známka, pochvala, slovní hodnocením, slovní vyjádření s přesným popisem pozitivních a negativních jevů v žákově práci. Snahou školy je, aby hodnocení bylo motivujícím faktorem v procesu učení.

Kritéria hodnocení žáka v předmětu:

Při hodnocení práce žáka učitel přihlíží

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení (hodnocení přístupu k výuce)
- k měřitelným výsledkům – vyhodnotitelným výsledkům dílčích předmětových výstupů, ústního i písemného zkoušení
- k hodnocení výstupů vedoucích k rozvíjení osobnosti žáka
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- k žákovu sebehodnocení a jeho předmětovému portfoliu
- k aktuálnímu **stupni vývoje kognitivních funkcí, individuálním schopnostem, momentálnímu rozpoložení, psycho-hyg. podmínkám**

Hodnocení přístupu k výuce – kompetence pracovní

K hodnocení klíčových kompetencí dochází skrze naplňování výstupů jednotlivých vyučovaných předmětů. Vedle klasifikace používáme také hodnocení úrovně přístupu žáka k výuce – hodnocení jeho pracovní kompetence. Zákonný zástupce žáka je tak v každém klasifikačním období informován o výsledku vzdělávání.

Sebehodnocení žáka

- Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků.
- Sebehodnocení žáka se využívá při hodnocení nabývání dovedností cílových kompetencí a dovedností průřezových témat.
- Na **konci** vyučovací hodiny má žák prostor k tomu, aby řekl, co se mu v daném předmětu povedlo, nebo co by měl vylepšit. Žák přijímá odpovědnost za své učení, pracuje s chybou, je si vědom toho, v čem je dobrý a co by měl naopak vylepšit, získává zpětnou vazbu, rozšiřuje slovní zásobu.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Posiluje se sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek k učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde a jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení žáka je součástí individuálního plánu dítěte, který vzniká za spolupráce vyučujícího, zákonného zástupce žáka i podle doporučení poradenského zařízení. Individuální plán může být podle potřeby sestaven i pro žáka dlouhodobě nemocného. Je také podrobně rozpracován ve Školním řádu

7. Minimální výstupy

Minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru.

Tyto výstupy uvedené jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

Pro jednoznačnou identifikaci je většina výstupů minimální doporučené úrovně označena písmenem „p“ a kódem obsahově odpovídajícího očekávaného výstupu. Pokud není v daném tematickém okruhu žádný přímo související očekávaný výstup, výstupy minimální doporučené úrovně nejsou kódem označeny a představují vhodné specifické znalosti a dovednosti dosažitelné i při případné úpravě výstupů. Očekávané výstupy, pro které není uveden výstup v minimální doporučené úrovni, mohou být při případných úpravách výstupů v individuálním vzdělávacím plánu (IVP) bez náhrady vypuštěny. Pokud je výstup v minimální doporučené úrovni totožný s očekávaným výstupem, tak je označen shodným kódem bez přidaného písmena „p“.

Učivo je v RVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako *prostředek k dosažení očekávaných výstupů*. Pro svoji informativní a formativní funkci tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu. Učivo vymezené v RVP ZV je **doporučeno** školám k distribuci a k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků. Na úrovni ŠVP se učivo stává závazným.

7 Původní

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů škola rozčlení v ŠVP do *vyučovacích předmětů* a rozpracuje, případně doplní v *učebních osnovách* tak, aby bylo zaručeno *směřování k rozvoji klíčových kompetencí*. Na základě učebních osnov v ŠVP sestavuje škola IVP.

Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů (integrováný vyučovací předmět). RVP ZV umožňuje *propojení (integraci)* vzdělávacího obsahu na úrovni témat, tematických okruhů, případně vzdělávacích oborů. Integrace vzdělávacího obsahu musí respektovat logiku výstavby jednotlivých vzdělávacích oborů. Základní podmínkou funkční integrace je kvalifikovaný učitel.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty

ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy

ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo

- tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

- určuje samohlásky a souhlásky

- seřadí slova podle abecedy

- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramaturgizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

umí rozklad v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla

M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100

M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy

M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla

- používá kalkulačtor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce

- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru

- pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače

ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň Očekávané výstupy – 1. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku

- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní □ frázování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň Očekávané

výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hy

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám

- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla

- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

*ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy*